

**ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΗΣ**

ΔΙΑΛΕΞΗ ΑΡ. 10

ΔΙΚΑΣΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ

Εισαγωγή

Ο ρόλος των Δικαστών και Δικηγόρων είναι παρεξηγημένος στην Κύπρο: Για τους μεν Δικαστές επικρατεί η άποψη ότι πρόκειται για άτομα τα οποία αποφασίζουν ανάλογα με τους Δικηγόρους ενώπιον τους ή ακόμη και τους διαδίκους ή ανάλογα με τα συμφέροντα, για τους δε Δικηγόρους ότι πρόκειται για κομπιναδόρους , ψεύτες, συμφεροντολόγους που η μόνη τους επιδίωξη είναι να ξεγελάσουν λέγοντας ψέματα και να αφαιμάξουν οικονομικά τον πελάτη τους, χρεώνοντας υπέρογκες αμοιβές.

Αδιαμφισβήτητη για την γενική αυτή εντύπωση , φέρουν ευθύνη και οι ίδιοι. Για τους Δικηγόρους , μεγαλύτερη ευθύνη φέρουν κάποια «σάπια μήλα» τα οποία όπως σε κάθε επάγγελμα υπάρχουν. Για τους Δικαστές ευθύνη φέρουν κάποιοι εξ αυτών οι οποίοι από έδρας αλλά και κατ' ιδίαν συμπεριφέρονται υπεροπτικά. Όμως στην πραγματικότητα οι εξαιρέσεις υπάρχουν για να επιβεβαιώνουν τον κανόνα. Ότι και οι δύο είναι μέλη της ίδιας οικογένειας, λειτουργοί της Δικαιοσύνης την οποία και εξυπηρετούν. Λειτουργούν στο μέτρο των δυνατοτήτων τους από αγάπη για το επάγγελμα και λειτούργημα. Διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο σε μια από τις τρεις λειτουργίες του κράτους, την Δικαστική.

Πρωταγωνιστούν στην απονομή της Δικαιοσύνης και συνεπώς στο Κράτος Δικαίου το οποίο βασίζεται στην αρχή της ισότητας ενώπιον των Νόμων και της Διοίκησης , Προασπιστές του Δικαίου και των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Σε άλλους τομείς η προσφορά των Νομικών είναι επίσης αναγνωρισμένη αν αναλογιστεί κανείς ότι παραδοσιακά ένας μεγάλος αριθμός Νομικών είναι και υπήρξαν Βουλευτές και τρεις από τους 6 Προέδρους της Δημοκρατίας υπήρξαν Νομικοί/Δικηγόροι.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Παρόλον ότι είναι μέλη της ίδιας οικογένειας , οι Δικαστές και οι Δικηγόροι διαδραματίζουν διακριτούς ρόλους ο καθένας στον τομέα του.

Ο **David Pannick QC**. στο βιβλίο του **Advocates** περιγράφει το ρόλο των Δικηγόρων ως εξής , στην σελίδα 1:

«The task of the advocate is to be argumentative, inquisitive, indignant or apologetic – as the occasion demands and always persuasive on behalf of the person who pays for his voice. He earns his living propounding views to which he does not necessarily subscribe, and which are sometimes anathema to him, on behalf of clients whose conduct may not interest him, will often offend him, and can occasionally cause him outrage»

Σε καμία περίπτωση ο Δικηγόρος δεν είναι Ιερέας. Ούτε είναι ο ρόλος του να διδάξει τι είναι ορθό και τι λάθος. Ο ρόλος του είναι να πείσει τρίτους και ασφαλώς τον Δικαστή ότι ο πελάτης έχει δίκαιο και ο αντίδικος του λάθος. Στην σελίδα 11 ο **David Pannick** μας υπενθυμίζει τις τρεις βασικές αρχές της Δικηγορίας:

«The essential principles of advocacy- a duty to act for any client, irrespective of the merits of his cause; an obligation to speak out on his behalf without fear or favour; and a legal immunity from action for what is said in court-are central to equality under the law»

Για την συνεισφορά του Δικηγόρου στην Κοινωνία και το Κράτος Δικαίου , γράφει στις σελίδες 10 και 11 :

«The advocate makes a valuable contribution to the maintenance of a society in which we have the protection that, whatever the allegations which may be made against us, the State can only punish or impose other detriments on us under the legal process by judging our conduct by reference to general rules laid down in advance and after hearing any points that can be made on our behalf. The role of the advocate is to ensure that in a legal system in which disputes are decided by rational debate, the viewpoints of those most affected are explained so that the court can properly decide where legal right lies. The advocate exemplifies the valuable principle that there is always another point of view, a different perspective , a contrary argument, of which account should be taken before judgment is delivered.

Indeed, the principles of advocacy in our legal system have much to teach us about the more general values of reasoned debate which are fundamental to the success, indeed the survival , of a civilized society. Our culture is threatened by the decline of advocacy, that is the reluctance to present a case by means of persuasion, the refusal to listen to the arguments for the other side, the resistance to considering the competing merits dispassionately, and the replacement of these methods of rational and objective debate and analysis by aggression and intolerance at all levels, domestic , national , and international»

Για την σχέση μεταξύ Δικηγόρων και Δικαστών μας υπενθυμίζει επίσης ότι πρέπει και βασίζεται σε αμοιβαία κατανόηση του ρόλου ενός έκαστου. Στις σελίδες 4 και 5 :

«However hard the advocate tries, the judge may not appreciate his efforts. The Supreme Court of Michigan has held that the judicial cursing of an advocate in court merited public censure when , at the conclusion of a lengthy exchange during a preliminary hearing in the District Court, the judge had said to counsel:

hard, since advocates tend to be fiercely competitive, anxious (sometimes obsessed) to win. Only in theory, but certainly not in practice, is it true that, as Lord Eldon suggested in 1822, the result of the cause is to [the advocate] a matter of indifference».

Ο ρόλος και η σημασία του Δικηγόρου στην Κυπριακή Έννομη Τάξη αναγνωρίζεται και από το Κυπριακό Σύνταγμα. Με το **Κυπριακό Σύνταγμα** κατοχυρώνεται και το δικαίωμα επιλογής Δικηγόρου. Άρθρο 30 (3) (δ) το οποίο προνοεί :

«Έκαστος έχει το δικαίωμα να έχει συνήγορο της ίδιας αυτού εκλογής και να έχει δωρεάν νομική αρωγήν , οσάκις το συμφέρον της δικαιοσύνης απαιτεί τούτο και όπως ο νόμος ορίζει»

Την σημασία και τον ρόλο του Δικηγόρου αναγνωρίζει επίσης και η **Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων**, σελ. 245:

«Article 6 of the European Convention on Human Rights guarantees legal assistance in criminal cases to anyone without sufficient means to pay for it, if the interests of justice so require (though this does not necessarily extend to appeal proceedings). Article 14.3 of the International Covenant on Civil and Political Rights is in similar terms. The layman involved in civil litigation, suing for damages, concerned about being deported, or fighting for custody of a child, may well have a similar need for an advocate to represent his interests. The European Court of Human Rights has therefore recognized that in civil cases there will, on occasion , be a right to the assistance of a lawyer when such assistance proves indispensable for an effective access to court...by reason of the complexity of the procedure or of the case»

Είναι καθήκον των Δικηγόρων και των Παγκύπριων Δικηγορικών και Τοπικών Συλλόγων , το ρόλο του Δικηγόρου και τη σημασία του , να διδάξουν και στον απλό

κόσμο. Τούτο είναι απαραίτητο για ενδυνάμωση και περαιτέρω εμπέδωση του Κράτους Δικαίου.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΩΝ

Στην αντίπερα όχθη της αίθουσας του Δικαστηρίου, «υψηλά» κάθεται ο Δικαστής. Ο ρόλος του Δικηγόρου να πείσει ότι ο πελάτης του έχει δίκαιο και ο αντίδικος λάθος. Ο ρόλος του Δικαστή είναι να αποφασίσει και να δώσει λόγους για την απόφαση του

Η υποχρέωση του Δικαστή να εκδώσει απόφαση και να αιτιολογήσει αυτή για τον ίδιο αποτελεί ύψιστο καθήκον. Καθήκον το οποίο δεν είναι εύκολο αν ληφθεί υπόψη ότι από την απόφαση του εξαρτάται πολλές φορές η ατομική ελευθερία , ο καθορισμός των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των διαδίκων , επιμερισμός ευθύνης και απόδοση αποζημιώσεων , έκδοση καθοριστικών για τα δικαιώματα των διαδίκων διαταγμάτων , επίλυση και καθορισμό περιουσιακών θεμάτων ,πολλές φορές αξίας εκατομμυρίων χιλιάδων λιρών, καθορισμό καθεστώτος, όπως πχ πατρότητα τέκνων , λύση γάμου , καθορισμός διατροφής , έξωση ενοικιαστή κ.ο.κ.

Οι συνέπειες της δικαστικής απόφασης έχουν άμεσο αντίκτυπο στους εμπλεκόμενους πρωταγωνιστές αλλά έχουν και έμμεσο αντίκτυπο στην διαμόρφωση του δικαίου , στην ποιότητα ζωής και στο κοινωνικό σύνολο. Δικαστής ευσυνείδητος , δαισθανόμενος το βάρος των καθηκόντων του αλλά και των επιπτώσεων της «κρίσης» του βαρύνεται με μεγάλη ευθύνη και συνεπώς ο ρόλος του είναι απόλυτα δύσκολος και επίπονος.

Οι Δικαστές συχνά κάνουν λάθη. Τα λάθη τους πολλές φορές διαπιστώνονται και κατακρίνονται και δημόσια. Άλλοτε διορθώνονται κατ έφεση , άλλοτε όμως παραμένουν αφού εξαντληθούν οι διαδικασίες έφεσης. Ακόμα και το Ανώτατο Δικαστήριο διαπράττει σφάλματα, οπότε τα λάθη δεν διορθώνονται όσον αφορά τους εμπλεκόμενους διαδίκους αλλά μένουν και αφήνουν το στίγμα τους όχι μόνο σε σχέση με τους διαδίκους αλλά και ευρύτερα στην κοινωνία.

Με την δημιουργία Νομικών Σχολών στην Κύπρο είναι αναπόφευκτο ότι θα υπάρξει εντονότερα κριτική αποφάσεων των Δικαστών, ιδιαίτερα του Ανωτάτου Δικαστηρίου όχι πλέον από Δικηγόρους ή εμπλεκόμενους ή τους Συμβούλους τους , αλλά από ανεξάρτητους ακαδημαϊκούς οι οποίοι βεβαίως διαθέτουν και την άνεση και το χρόνο να είναι αμείλικτοι.

Διορθωτικά μέτρα όπου διαπιστώνονται σαν αποτέλεσμα μιας απόφασης κενά δυνατόν να ληφθούν με την θέσπιση νομοθεσίας με πρωτοβουλία της εκτελεστικής εξουσίας δηλ. των Υπουργείων ή και των Βουλευτών με την έγκριση προτάσεων Νόμου.

Η πίεση και ο όγκος των υποθέσεων αναπόφευκτα οδηγεί σε λανθασμένες αποφάσεις. Πολλές φορές η έλλειψη και του απαραίτητου προσωπικού και βοήθειας συντείνει προς αυτή την κατεύθυνση όπως επίσης και τρόπος παρουσίασης μιας υπόθεσης . Με δεδομένο ότι το δικαίκο σύστημα μας στηρίζεται πάνω σε νομολογία και σε δικαστικά προηγούμενα τα οποία όμως εξελίσσονται αναπόφευκτα απόφαση Ανωτάτου Δικαστηρίου δυνατόν ουσιαστικά με την ερμηνεία η οποία δοθεί να «δημιουργεί νόμο» Είναι μύθος ότι στο δικαίκο μας σύστημα τα Δικαστήρια δικάζουν , η βουλή ψηφίζει νόμους τους οποίους εφαρμόζει η Εκτελεστική Εξουσία. Αποφάσεις πολλές φορές «νομοθετούν» Χαρακτηριστικό είναι το απόσπασμα από το βιβλίο του David Pannick 1987 Judges σελ. 3:

“With increasing regularity as he advances up the legal hierarchy, the judge will need to decide hard cases in which alternative solutions to the dispute may be (and often are in majority and dissenting judgments) respectably justified by reference to existing law. In such cases, the judge makes law. For centuries, English judges deceived each other into thinking that they merely applied the law made by Parliament , that either job was only ‘to interpret law and not to make law or give law’. This has changed. In considering how judges decide hard cases, we do not believe in fairy tales any more”

Δεν είναι εύκολο σίγουρα το λειτούργημα του Δικαστή. Δεν είναι μόνο θέμα της αναγκαιότητας επαρκούς γνώσης σοφίας και έρευνας αλλά πολλές φορές η εργασία του μπορεί να καταστεί ανιαρή κάτι το οποίο βεβαίως πολλές φορές αντανακλά και στην ποιότητα χειρισμού υποθέσεων. Στην σελ. 5 ο David Pannick αναφέρει το εξής

«Chief Justice Burger expressed his anger at such an utterly frivolous claim, and criticized the lawyer for treating the legal system as a laboratory where small boys can play.

Sitting all day listening to vexatious litigants and verbose lawyers, the judge's work can be very dull. Lord Devlin retired as a Law Lord in 1964 at the youthful-in judicial terms-age of 59 because his work had become tedious instead of exhilarating»

Επιπρόσθετα , Δικαστές διατρέχουν και τον κίνδυνο πολλές φορές ακόμη και της ζωής τους , λόγω ακριβώς αποφάσεων τις οποίες έχουν δώσει. Στην Κύπρο δυστυχώς είχαμε παράδειγμα βομβιστικής επίθεσης εναντίον Δικαστού και τον σοβαρό τραυματισμό του. Απειλές επίσης εκτοξεύονται κατά Δικαστών που σχετίζονται με χειρισμό υποθέσεων και/ή αποφάσεων του. Ο David Pannick στην σελ. 6 δίδει ένα χαρακτηριστικό απόσπασμα ως εξής :

«Occasionally the job of the judge is extremely dangerous. In 1664 an aggrieved litigant was convicted of offering someone £100 to kill the judge, Sir Harbottle Grimston, Master of the Rolls. In 1981 a man was found guilty of the murder of the judge who had given him a sentence of eighteen months borstal training thirteen years earlier. The judge was stabbed to death. On being sentenced to life imprisonment with a recommendation that he serve not less than twenty-five years in prison, the defendant was taken from the dock at Leeds Crown Court shouting at the judge , I wont forget you...I ll cut your throat when he said in the

1860s that he rarely delivered a written judgment because he found it injurious to his health»

Τα κύρια προσόντα και γνωρίσματα ενός Δικαστού παραμένουν πέραν από τα τυπικά των νομικών γνώσεων και πείρας στο επάγγελμα , η ικανότητα , η τιμιότητα και η αφοσίωση . Σίγουρα ο Δικαστής πρέπει να είναι αδιάφθορος και ταπεινός. Η Αλαζονεία της Έδρας είναι ότι χειρότερο για ένα Δικαστή.

Ο David Pannick στην σελ 8 αναφέρει το εξής :

“The more fundamental qualities sought for in the judge remain constant. Allowing for the development of a secular society, the advice given to Moses by his father-in-law, Jethro remains valid: we should look for capable, God –fearing men among all the people , honest and incorruptible men to sit as a permanent court for the people.

Not surprisingly only a limited number of people measure up to these demanding criteria. One of the framers of the American Constitution , Alexander Hamilton , was well aware that there can be but few men in the society who will have sufficient skill in the laws to qualify them for the stations of judges. And making the proper deductions for the ordinary depravity of human nature, the number must be still smaller of those who unite the requisite integrity with the requisite knowledge. Some of those otherwise qualified may be deterred by the adverse job conditions, described above. Others will be inhibited by natural humility (Who am I to sit in judgment on anybody? Mr Justice Birkett asked his diary in 1944) or by feelings of revulsion at having to send people to prison (Who in hell wanted to judge people. I mean what would I say to them? Though Rumpole the barrister)»

Πολλές φορές το επάγγελμα του Δικαστή παρομοιάζεται με αυτό του ιερωμένου και είναι πραγματικότητα ότι οι Δικαστές από την στιγμή που αναλαμβάνουν καθήκοντα περιορίζουν την κοινωνική , πολιτική δραστηριότητα τους αλλά και τον τρόπο ζωής τους. Χαρακτηριστικό το παράδειγμα το David Pannick στην 10:

«English judges rarely give press interviews or appear on television. Only occasionally do they write about the job they perform. They do not allow cameras into their courts. They discourage sociological studies of their activities, such as sentencing. Like members of the Magic Circle who face expulsion if they explain how the trick is done, judges are eager to protect the mysteries of their craft. They do not respond to public criticism (on those rare occasions when they are subjected to it). Political scientists respect this desire for privacy by ignoring the judiciary when debating the nature of government. In England we expect the judge to adopt a respectable lifestyle, free from any hint of the unusual, let alone the deviant. It was said of a leading post-war Queen's Counsel that he was not appointed to the bench simply because his was not the conduct expected of one of His Majesty's future judges. His offences included climbing a pillar to touch the ceiling at his birthday party at the Savoy Hotel, and owing greyhounds. In 1954 Sir Winston Churchill told the house of Commons that judges are required to conform to standards of life and conduct far more severe and restricted than that of ordinary people. What the Prime Minister asked rhetorically would be thought of a Lord Chief Justice if he won the Derby? It may well be that this enforced isolation from the pleasures and pains of ordinary life is directly responsible for the traditional inability of some judges to understand the concerns of those who appear in their court. What Mr Justice Wool (one of A. P. Herbert's judges) asks counsel is the Derby?»

Σαν αποτέλεσμα οι Δικαστές δεν είναι ευρέως γνωστοί δεδομένο ότι αποφεύγουν και την δημοσιότητα. Εάν ερωτήσεις σήμερα τον κοινό μέσον πολίτην για το ποιος είναι ο Πρόεδρος του Ανωτάτου ή για τα ονόματα Δικαστών Ανωτάτου ή κατωτέρου Δικαστηρίων θα δείξει παντελή άγνοια. Γνωρίζουν τον θεσμό αλλά όχι τους πρωταγωνιστές, εκτός αν συνδέονται άμεσα με αυτούς ή έτυχε να δικάσουν υποθέσεις τους. Ο David Pannick στην σελ. 11 αναφέρει το εξής :

«Only a very small proportion of the population could name a single judge of the Court of Appeal or Appellate Committee of the House of Lords. The biographer of Lord Atkin (who served as a Law Lord from 1928 to 1944) rightly observed that this judge, although responsible for some of the major developments in the common law this century, remained virtually unknown outside legal circles. Such ignorance has deprived judges of deserved praise and necessary criticism»

Ένα από τα περαιτέρω «προβλήματα» του Δικαστικού λειτουργήματος είναι και οι όροι εργασίας αλλά και η μισθοδοσία. Η ένταση ασφαλώς είναι φοβερή, ο όγκος εργασίας μεγάλος και ο μισθός όχι κατ'ανάγκη ικανοποιητικός. Βεβαίως τούτο δυνατόν να έχει και επιπτώσεις στην ποιότητα των υποψηφίων, για διορισμό στην θέση του Δικαστή όπως επισημαίνει και ο David Pannick είτε είναι οι μέτριοι είτε είναι οι πλούσιοι που δεν έχουν ανάγκη που επιζητούν διορισμό τους στο επάγγελμα. Βλέπε σελ. 13 :

«Judge Frank Coffin of the US Court of Appeals complained in 1985 about the inadequacy of compensation for judges. In the previous few years he lamented judicial salaries had become so insufficient that only the mediocre or the wealthy would henceforth be willing to take judicial appointments»

Ο David Pannick ασκεί κριτική στην δικαστική αυτή απομόνωση και εισηγείται ότι κανένας κίνδυνος δεν υπάρχει αν τα μέλη του Δικαστικού σώματος απέρριπταν την αυτοαπομόνωση τους. Υπενθυμίζει ότι οι Δικαστές αποτελούν μέλος της διακυβέρνησης της χώρας και εκπροσωπούν τους πολίτες της στην εκπλήρωση των καθηκόντων τους άρα έχουν καθήκον να είναι περισσότερο διαφανείς και να παρουσιάζουν τις δραστηριότητες τους δημόσια για να υπόκεινται και στην δημόσια κριτική. Στην σελ. 17 αναφέρει τα εξής :

“The unique virtues of the English judiciary would not be threatened if its members were brought out of their self imposed seclusion and into the sunlight where their performance could be more effectively assessed. In addition the greater publicity might even reveal some room for improvement in one or two

If [Judge] Mangard tries to enter this tribunal again threatened one of the Iranian Judges , either his body or mine will roll down the steps of the Court.

Because judges are men , not machines we must expect judicial frailties and not judge them too harshly. But we can , and should , take necessary precautions to limit the damage such imperfections might otherwise do to the interests of justice. Only by careful scrutiny of all aspects of the judiciary can we hope to detect, deter, and defeat potential injustices».

Χαρακτηριστικό των προβλημάτων στην άσκηση του επαγγέλματος τους είναι και η μεταξύ τους σχέση . Πολλές φορές το Ανώτατο Δικαστήριο κατ έφεση ανατρέποντας πρωτόδικη απόφαση προβαίνει σε δυσμενέστατα σχόλια κατά του πρωτοδίκου δικαστή. Δες πχ την υπόθεση **Evanggelou & Another v Ambizas & Another (1982) 1 CLR 41.** Στις σελίδες 61-62 το απόσπασμα έχει ως εξής :

«Before ending this judgment , we consider it necessary to comment on one aspect of the case that has given us concern, and that is the many interventions of the trial Judge in the course of the cross examination of Mr. Ambizas , some of which were in our view, unfortunate.

Although a judge may intervene in order to ensure that the proceedings follow the course obtained by the rules of evidence and procedure, he must avoid interfering beyond the limits indicated above, and especially refrain from passing unnecessary comments that may create the impression of his descending into the arena of trial. A judge must invariably distance himself from the conflict that unfolds before him and maintain strictly his arbitral position throughout the proceedings. (See, Jones v National Coal Board [1957] 2 All ER 155 and Yianni v Yianni [1966] 1 All ER 231). Any departure from this stance of aloofness may compromise , in the eyes of the litigants, as well as third parties, his impartiality. It is upon the unquestionable impartiality of the judiciary that the rule of law rests. (See Duport Steels Ltd & Others v Sirs and Others [1980] 1 All ER 529 (HL))”

Όμως και μεταξύ των ιδίων των Δικαστών υπάρχουν πολλές φορές έντονες διαφωνίες. Σε μια πρόσφατη απόφαση του Εφετείου ο Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου συμφώνησε μαζί με τον αδελφό του Δημήτρη Χατζηχαμπή στην απόρριψη έφεσης καταδικασθέντος για σεξουαλική παρενόχληση και βιασμό Φιλιππινέζας οικιακής βοηθού με την οποία απόφαση διεφώνησε, ο Στέλιος Ναθαναήλ Δικαστής εκδίδοντας μια απόφαση καταπέλτη κατά της απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου και της πλειοψηφίας, δηλαδή των 2 άλλων μελών του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Βλέπε **Σ.Κ. V ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ, Ποινική Έφεση Αρ. 235/2009**. Τα χαρακτηριστικά αποσπάσματα της απόφασης του Στέλιου Ναθαναήλ Δ. είναι τα πιο κάτω :

«Με όλο το σεβασμό προς την απόφαση της πλειοψηφίας αδυνατών να συμφωνήσω με αυτήν, καταλήγοντας επομένως σε διαφορετικό αποτέλεσμα ως προς την τύχη της ασκηθείσας έφεσης»

«Το Πρωτόδικο Δικαστήριο αντιμετώπισε αυτή τη διάσταση στη σελ. 32 της απόφασης του λέγοντας ότι «...ως θέμα λογικής...» οι εν λόγω εκδορές και εκχυμώσεις θα μπορούσαν να μην είχαν εμφανιστεί ή και να μην είχαν γίνει αντιληπτές από την παραπονούμενη, ενώ :

“...σε τέτοιες περιπτώσεις, η προσοχή του Δικαστηρίου δεν πρέπει, κατά την άποψη μου να προσλαμβάνει χαρακτήρα ακραίας, σχολαστικής και μικροσκοπικής ανάλυσης, με αναφορά σε ώρες για τις οποίες η μαρτυρία του ΜΚ5 δεν είναι και τόσο απόλυτη και για τις οποίες δεν κλήθηκε να δώσει περαιτέρω εξηγήσεις’

Η πιο πάνω αντιμετώπιση του Δικαστηρίου , σαφώς παραγνωρίζει το τεκμήριο της αθωότητας , αντιστρέφει το βάρος απόδειξης, καθώς και τον κανόνα ότι ο κατηγορούμενος δεν έχει να αποδείξει οτιδήποτε και ότι εναπόκειται στην κατηγορούσα Αρχή να αποδείξει την υπόθεση της πέραν πάσης λογικής αμφιβολίας»

«Το πρωτόδικο Δικαστήριο προέβηκε , κατά την άποψη μου , σε σοβαρό λάθος, κρίνοντας εξίσου αξιόπιστες και τη Ρακέλ και την παραπονούμενη , διότι δεν θα ήταν δυνατό και οι δύο εκδοχές να ήταν ταυτόχρονα αποδεκτές».

«Και πάλι το πρωτόδικο Δικαστήριο στην ουσία αγνόησε και δεν σχολίασε καθόλου τις πιο πάνω διαστάσεις στη μαρτυρία της παραπονούμενης και του αστυφύλακα, παρά μόνο τη μη αναφορά στην αρχική κατάθεση της παραπονούμενης ως προς τις άσεμνες προτάσεις από τον πεθερό, έχοντας τη θέση ότι επρόκειτο για μια «...περιθωριακής υφής διάσταση της μαρτυρίας της MK1 με τη μαρτυρία του MK4». Όπως και στις προηγούμενες παρατηρηθείσες διαστάσεις στη μαρτυρία μεταξύ της παραπονούμενης και των MK2 και MK3 το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν προέβηκε σε αξιολόγηση κατά εύλογο τρόπο ώστε να είναι καταγραμμένη η σαφής θέση του, ως προς το ποιος μάρτυρας έλεγε την αλήθεια , εφόσον δεν ήταν δυνατό να ήταν και η παραπονούμενη και οι υπόλοιποι μάρτυρες ταυτόχρονα αξιόπιστοι σ ότι αντιφατικά μεταξύ τους είπαν»

«Το Πρωτόδικο Δικαστήριο στην προσπάθεια του να καταδείξει ότι παραπονούμενη παρέμενε αξιόπιστη μάρτυρας , περιέπεσε στη νομική ανακολουθία να δέχεται ως αξιόπιστες τις αντίθετες με της παραπονούμενης θέσεις, δεχόμενο επομένως εμμέσως πλην σαφώς ότι η μαρτυρία της τελευταίας δεν ήταν δεκτή στα σημεία αυτά , αλλά ταυτόχρονα αφενός να κρίνει ότι δεν έπλητταν την αξιοπιστία της και αφετέρου ότι ήταν και επουσιώδεις αντιφάσεις»

«όπως ακριβώς η περιστατική μαρτυρία μπορεί να είναι καταλυτική και να οδηγήσει σε καταδίκη, εφόσον όλοι οι κρίκοι της αλυσίδας είδναι συνεκτικά

στερεωμένοι μεταξύ τους ώστε να μην υπάρχει έδαφος για άλλη εξήγηση, έτσι , κατά τη δική μου θεώρηση , και οι πολλές και σοβαρές αντιφάσεις στη μαρτυρία της παραπονούμενης και ιδιαιτέρως η διάσταση αυτής με την επιστημονική μαρτυρία, αφήνει τέτοιες ρωγμές στους κρίκους της αλυσίδας ώστε αυτή να μην είναι συμπαγής, στο βαθμό που απαιτείται σε ποινική υποθεση για να αποδειχθεί, δηλαδή η ενοχή πέραν πάσης λογικής αμφιβολίας. Προσεκτική ανάγνωση του σκεπτικού της πρωτόδικης απόφασης , αποκαλύπτει 14 συναπτές αντιφάσεις τις οποίες το Δικαστήριο θεώρησε όλες ως μη καταλυτικές για την αξιοπιστία της παραπονουμένης , πέραν των άλλων εγγενών προβλημάτων στην όλη εκδοχή της που αναφέρθηκαν προηγουμένως»

«Για όλους τους πιο πάνω λόγους λόγω της δημιουργίας εύλογων αμφιβολιών , θα επέτρεπα προσωπικά την έφεση και θα αθώωνα και απάλλασσα τον εφεσεύοντα από τις κατηγορίες»

Ο David Pannick εντοπίζει ακριβώς αυτό το πρόβλημα και στα τεκταινόμενα στην Αγγλία δίδοντας πολλά παραδείγματα.

Χαρακτηριστικό είναι το απόσπασμα του σε σχέση με τον πολύ γνωστό αποβιώσαντα στην Αγγλία Lord Denning στην σελ 23 :

«More recently the distinctive style of Lord Denning provoked unusually strong feelings in other judges. Lord Simonds was once moved to describe a dissenting opinion of Lord Justice Denning in the Court of Appeal as a naked usurpation of the legislative function under the thin disguise of interpretation. This did not deter Lord Denning, as Master of the Rolls twenty years later, from acting as if he were entitled to give gratuitous advice to judges at first instance to ignore decisions of the House of Lords» .

Ένα άλλο απόσπασμα είναι επίσης στην σελ. 23 το οποίο παραθέτουμε αυτούσιο :

«Since judges are capable of misinterpreting the law after hearing and considering detailed argument, the rest of us – lawyers as well as laymen-can be excused for our own errors of analysis. The unpredictable nature of litigation should be more widely understood. Partly because there is not guarantee that the judge will decide the law correctly, the best legal advice is that given in the Sermon on the Mount: ‘if someone sues you come to terms with him promptly, while you are both on your way to court...Judge Learned Hand was the wisest of judges in confessing that he would, as a litigant, dread a lawsuit beyond almost anything else short of sickness and of death. Since judicial error a party to legal proceedings incurs additional costs-for example in having to bring or defend an appeal- the Lord Chancellor ought to have power to meet the expense out of central funds.

The law is an art, not a precise science in which empirically verifiable results can be produced. No lawyer can be sure what the result will be if he presents certain witnesses and certain precedents before a court of law. As Jeremy Bentham advised (and allowing for inflation) if one wants to know the content of the law, too often as well grounded a guess might be had of an astrologer for five shillings as of a counsel for twice or thrice as many guineas. It is not in the interests of the lawyer to advertise that fact. As the advocate in Kafka’s the Trial tells K, progress had always been made , but the nature of the progress could never divulged. A judge who made a bet on the result of certain litigation would be disqualified from sitting on the Bench to hear the case. No sensible litigant would indulge un such a wager”

ΔΙΚΑΣΤΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Οι Δικαστές στην Κύπρο δεν διαφέρουν ασφαλώς από τους Δικαστές σε άλλες χώρες. Με δεδομένο ότι η Αγγλική παράδοση στα θέματα Δικαίου και πρακτικής είναι βαθιά εμπεδωμένη στο Κυπριακό Νομικό Σύστημα , τα πιο πάνω ισχύουν ασφαλώς σε ένα μεγάλο βαθμό και στην Κύπρο. Οι ιδιαιτερότητες βεβαίως υπάρχουν και είναι

φυσιολογικό με δεδομένο ότι υπάρχουν και ιδιαιτερότητες του Κυπριακού Νομικού Συστήματος πχ η οργάνωση των Δικαστηρίων είναι διαφορετική , το εφαρμοζόμενο Δίκαιο σε διάφορες πτυχές είναι επίσης διαφορετικό όπως πχ το Διοικητικό Δίκαιο , το Οικογενειακό Δίκαιο, το Δίκαιο Ακίνητης Ιδιοκτησίας , το Κληρονομικό Δίκαιο κτλ. Επίσης η εκπαίδευση των Δικηγόρων οι οποίοι στην συνέχεια διορίζονται σαν Δικαστές είναι ασφαλώς διαφορετική με δεδομένο ότι ένας αρκετά μεγάλος αριθμός Δικηγόρων είναι απόφοιτοι πανεπιστημίων της Ελλάδας όπου ασφαλώς το δίκαιο που διδάσκεται είναι πλησιέστερο στο Ηπειρωτικό παρά στο Αγγλοσαξωνικό.

Στην Κύπρο όμως , όπως και στην Αγγλία και Ελλάδα , είναι μύθος να πιστεύει κανείς ότι η Δικαιοσύνη με τον τρόπο που απονέμεται είναι κάτι το θεϊκό , ότι δηλαδή εφαρμόζεται μηχανικά κατά τον ίδιο τρόπο από όλους τους Δικαστές και ότι οι αποφάσεις είναι πάντα «σωστές». Από την άλλη όμως θα πρέπει πάντοτε να υπάρχει μια ισορροπημένη τάξη πραγμάτων όπου το Δίκαιο εφαρμόζεται και προσαρμόζεται στα γεγονότα της κάθε περίπτωσης από την μια , αλλά από την άλλη υπάρχει μια συνέπεια και σταθερότητα στην αντιμετώπιση παρόμοιων υποθέσεων. Αβεβαιότητα στην εφαρμογή του Δικαίου είναι ότι χειρότερο στην εμπέδωση του Κράτους Δικαίου. Όμως υπάρχουν Δικαστές οι οποίοι είναι καταδικαστικοί και Δικαστές οι οποίοι είναι αθωωτικοί. Υπάρχουν Δικαστές οι οποίοι κατά κύριο λόγο επιβάλουν ποινή φυλάκισης και άλλοι φυλάκιση μεν με αναστολή ή ακόμη είναι και πιο επιεικείς. Υπάρχουν Δικαστές οι οποίοι ευνοούν την πλευρά των Εναγόντων και άλλοι της Υπεράσπισης. Υπάρχουν Δικαστές οι οποίοι είναι ακυρωτικοί στον τομέα του Διοικητικού Δικαίου και άλλοι οι οποίοι είναι απορριπτικοί. Υπάρχουν Δικαστές οι οποίοι εφαρμόζουν με ευέλικτο τρόπο τους κανόνες της Επιείκειας και άλλοι είναι παραδοσιακοί του Κοινοδικαίου, άλλοι οι οποίοι δέχονται με μεγαλύτερη ευκολία μαρτυρία εφαρμόζοντας κατά πλέον ελαστικό τρόπο το Δίκαιο της Απόδειξης ενώ άλλοι είναι δύσκαμπτοι επι του θέματος. Ακόμα και στον τομέα της διαδικασίας, άλλοι Δικαστές είναι έτοιμοι και πρόθυμοι να εφαρμόσουν τους Κανόνες Πολιτικής Δικονομίας κατά τρόπο ευέλικτο και άλλοι να επιμένουν στην αυστηρή τήρηση τους πολλές φορές αναγάγοντας τους κανόνες αυτούς σε τυπολατρία.

Ορισμένα Δικαστήρια ευνοούν χαμηλό ή πιο περιορισμένο ύψος αποζημιώσεων σε υποθέσεις προσωπικών ατυχημάτων. Άλλοι αποτιμούν τον πόνο και ταλαιπωρία σε ψηλότερα ποσά αποζημιώσεων. Πάνω από όλα οι Δικαστές είναι άνθρωποι και συνεπώς ο έμπειρος Δικηγόρος είναι εκείνος ο οποίος γνωρίζει καλά το Δικαστήριο ενώπιον του οποίου θα εμφανιστεί ακόμα και την νομολογία του ιδίου του Δικαστηρίου και την πρακτική την οποία ακολουθεί.

Η Δικηγορία είναι επιστήμη αλλά και τέχνη προ πάντων και όπως είδαμε είναι η τέχνη του να πείθεις για το δίκαιο του πελάτη σου κάτι το οποίο πολλές φορές είναι υποκειμενικό και συναρτάται απόλυτα με τον Δικαστή ενώπιον του οποίου παρουσιάζεται η υπόθεση. Πάνω από όλα ο Δικηγόρος πρέπει να είναι ευγενής και ευέλικτος, να συμβιβάζει εκεί που πρέπει να συμβιβάζει μια υπόθεση και να διεκδικεί εκεί που πρέπει.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Οι αδυναμίες των Δικαστών σαν προσώπων επιφορτισμένων με μεγάλα καθήκοντα , ιδιαίτερα το καθήκον του να αποφασίζουν και να απονέμουν κατά την κρίση τους δικαιοσύνη, ενυπάρχουν και στους Δικηγόρους οι οποίοι επίσης δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι και αυτοί είναι άνθρωποι. Στις σχέσεις τους με Δικαστές, πελάτες, συναδέλφους και την κοινωνία ασφαλέστατα διαπράττουν σφάλματα . Η τέχνη είναι να μπορεί κάποιος να διαπιστώνει έγκαιρα τυχόν λανθασμένη πορεία και η επιλογή και να προβαίνει στις απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες. Το ότι εύκολα είναι δυνατόν να υπάρξει εκτροπή το είδαμε και στην υπόθεση **Κυπριανού εναντίον Κύπρου** στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Μπορεί μεν να δικαιώθηκε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ο Μιχαλάκης Κυπριανού και βεβαίως το Δικηγορικό Σώμα ευρύτερα με δεδομένο ότι μέσα από την τροποποίηση του Περί Δικαστηρίων Νόμου κατοχυρώθηκε το δικαίωμα ελευθερίας του λόγου αλλά και έκφρασης του Δικηγόρου στην αίθουσα του Δικαστηρίου, αλλά από την άλλη εμπεδώθηκε μέσα από την απόφαση και η αρχή της αναγκαιότητας σεβασμού όλων οι οποίοι εμφανίζονται ενώπιον του Δικαστηρίου του ιδίου του θεσμού. Η Δικηγορία στην Κύπρο σε αντίθεση με τους Δικηγόρους στην Αγγλία είναι επιφορτισμένοι με τα καθήκοντα και των solicitors αλλά και των barristers.

Δικηγόρος στην μαχόμενη Δικηγορία είναι επιφορτισμένος με την υποχρέωση προετοιμασίας της υπόθεσης σε όλα τα στάδια της αλλά και παρουσίασης της ενώπιον του Δικαστηρίου. Τούτο προϋποθέτει γνώσεις τόσο χειρισμού της υπόθεσης στα προκαταρκτικά στάδια της όσο και σε όλα τα στάδια προετοιμασίας και παρουσίασης, της στο στάδιο της εκδίκασης , αλλά βεβαίως και όλη την απαραίτητη τέχνη δικηγορίας στην αίθουσα του εκδικάζοντος Δικαστηρίου.

Η τεχνική του κάθε Δικηγόρου συναρτάται απόλυτα με την ίδια την ιδιοσυγκρασία και ψυχοσύνθεση του. Δεν είναι κάτι το οποίο διδάσκεται. Όσο δύσκολος είναι ο ρόλος του Δικαστή ο οποίος έχει καθήκον να αποφασίζει άλλο τόσο δύσκολος είναι ο ρόλος του Δικηγόρου ο οποίος έχει καθήκον έναντι του πελάτη του να είναι ο καλύτερος πρεσβευτής της υπόθεσης του.

Το ενοποιημένο επάγγελμα στην Κύπρο, έχει ασφαλώς και τις αδυναμίες του στο ότι πολλές φορές είναι δύσκολο για έναν σωστό Δικηγόρο να έχει την δυνατότητα να είναι άριστος σε όλα τα στάδια της υπόθεσης, δηλαδή από την στιγμή που δέχεται οδηγίες μέχρι και διεκπεραίωσης τυχόν έφεσης.

Στην Αγγλία οι solicitors έχουν την δυνατότητα αλλά αποκτούν και την απαραίτητη ειδικευση ιδιαίτερα στο στάδιο διερεύνησης των υποθέσεων. Η πρακτική στην Αγγλία είναι να λαμβάνονται λεπτομερείς καταθέσεις από όλους τους μάρτυρες. Έγκαιρα να ειδοποιούνται εμπειρογνώμονες και να ετοιμάζουν τις εκθέσεις τους, να γίνεται αξιολόγηση της μαρτυρίας και περισυλλογή των εγγράφων ακόμα πριν το στάδιο καταχώρησης αγωγής ή εφόσον πρόκειται για Υπεράσπιση πριν την αντιμετώπιση αγωγής η οποία αναμένεται. Γίνεται από τον solicitor επιτόπια έρευνα και ετοιμάζεται ένας πολύ καλά προετοιμασμένος φάκελος ο οποίος θα αποτελέσει ουσιαστικά την σιδηροδρομική γραμμή επί της οποίας θα κινηθεί η ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία.

Όπου υπάρχει ή εντοπίζεται οποιοδήποτε ενδεχόμενο προβλήματος υπάρχει διάυλος επικοινωνίας μεταξύ του solicitor και barrister-at-law ο οποίος καλείται πολλές φορές να

συμβουλεύσει για θέματα σύνταξης δικογράφων, για θέματα μαρτυρίας ή ακόμη και θέματα διαδικασίας. Υπάρχει πλήρης αξιοποίηση των Δικονομικών Θεσμών σε όλα τα στάδια διαδικασίας όπως πχ αποκάλυψη εγγράφων κτλ.

Στην Κύπρο πολυάσχολοι Δικηγόροι οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι και με τα καθήκοντα του solicitor και barrister δεν έχουν την δυνατότητα προετοιμασίας μιας υπόθεσης κατά τον τρόπο που ανέφερα πιο πάνω.

Μια άλλη αδυναμία του Δικηγορικού Σώματος στην Κύπρο είναι το ότι δεν κατάφεραν να προσφέρουν υπηρεσίες σε εξειδικευμένους τομείς κατ' αποκλειστικότητα. Το ίδιο βεβαίως ισχύει σε ένα μεγάλο βαθμό και για τα Επαρχιακά Δικαστήρια αλλά και το Ανώτατο Δικαστήριο. Δικηγόροι και Δικαστές στην Κύπρο είναι "παντογνώστες". Ασχολούνται και με Ποινικό Δίκαιο και με Αστικό Δίκαιο. Την ίδια ημέρα ένας Δικηγόρος μπορεί να εμφανιστεί ενώπιον Οικογενειακού Δικαστηρίου, Δικαστηρίου Ελέγχου Ενοικιάσεων αλλά και ενώπιον Κακουργιοδικείου. Παράλληλα Δικαστήριο του Ανωτάτου μπορεί την ίδια ημέρα το πρωί να ακούσει προσφυγές στον τομέα του Διοικητικού Δικαίου να παρακαθίσει την ίδια ημέρα και σε Ποινικό Εφετείο και ανάλογα με την περίοδο σαν Εφετείο σε Αστικές υποθέσεις μπορεί να κληθεί ο ίδιος Δικαστής να παρακαθίσει σε ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου για να ακούσει εκλογική αίτηση ή εκδώσει προνομιακό διάταγμα για οποιοδήποτε θέμα. Επαρχιακός Δικαστής μπορεί να ακούσει υπόθεση απαλλοτρίωσης, μπορεί να ακούσει υπόθεση προσωπικών ατυχημάτων, για συμβάσεις, εταιρικό δίκαιο κ.ο.κ χωρίς να υπάρξει η απαραίτητη εξειδίκευση. Είναι επάναγκες και σαφές ότι το σύστημα θα καταρρεύσει εάν δεν δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για την δημιουργία εξειδικευμένων Δικαστών αλλά και Δικηγόρων οι οποίοι θα έχουν την δυνατότητα να προωθούν υποθέσεις άμεσα εφόσον θα είναι γνώστες χωρίς να είναι απαραίτητη κάθε φορά η εξ υπαρχής έρευνα του θέματος. Η ποιότητα της δικαιοσύνης επίσης θα βελτιωθεί εφόσον εξειδικευμένα δικαστήρια έχουν την δυνατότητα να εκδίδουν καλύτερης ποιότητας αποφάσεις.

Ο ΠΕΡΙ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΝΟΜΟΣ

Ο περί Δικηγόρων Νόμος Κεφ. 2 , θα εξεταστεί σε μεγαλύτερη λεπτομέρεια στο πλαίσιο του θέματος ασκείν την δικηγορία. Το Κεφ. 2 θεσπίστηκε επί Αγγλοκρατίας αλλά τροποποιήθηκε πάμπολλες φορές την περίοδο 1961-2010 από την Βουλή των Αντιπροσώπων.

Ριζική τροποποίηση επήλθε με την εισαγωγή του Μέρους III A το οποίο προνοεί για την παροχή υπηρεσιών από Δικηγόρους Κρατών Μελών ως επίσης κα για την μόνιμη άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος από Δικηγόρους Κρατών Μελών.

Πρόκειται για τα νέα Άρθρα 14 α έως 14 Ρ . Εν συντομία να αναφέρουμε ότι με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατέστη αναγκαία η εναρμόνιση του Κυπριακού Δικαίου με το Κοινοτικό Κεκτημένο και η υιοθέτηση σχετικών Κανονισμών και Οδηγιών αλλά και της πρακτικής η οποία ακολουθείται μέσα στο πλαίσιο ελευθερίας παροχής υπηρεσιών και εγκατάστασης υπηκόων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του νέου Άρθρου 14 Α έως 14 Ρ δημιουργούνται 2 κατηγορίες Κοινοτικών Δικηγόρων οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι και ασκούν το δικηγορικό επάγγελμα σε άλλο Κράτος Μέλος και οι οποίοι επιθυμούν να παράσχουν υπηρεσίες για συγκεκριμένη υπόθεση και μια δεύτερη κατηγορία των ιδίων Δικηγόρων υπηκόων του Κράτους Μέλους οι οποίοι επιθυμούν να εγκατασταθούν στην Κύπρο και να ασκήσουν νόμιμα το Δικηγορικό επάγγελμα. Όσον αφορά την πρώτη κατηγορία παροχής υπηρεσιών ο Δικηγόρος υπήκοος Κράτους Μέλους ενεργεί μαζί με τον Δικηγόρο που ασκεί το δικηγορικό επάγγελμα στην Δημοκρατία δηλαδή Κύπριο Δικηγόρο ο οποίος δικαιούται να εμφανίζεται ενώπιον του συγκεκριμένου Δικαστηρίου

Προϋπόθεση είναι να προσκομιστεί στο Νομικό Συμβούλιο σχετικό υλικό το οποίο συμπεριλαμβάνει την ιδιότητα του Κοινοτικού Δικηγόρου πληροφορίες σε σχέση με τις υπηρεσίες που θα προσφέρει και δήλωση ότι δεν βαρύνεται με πειθαρχικές ποινές ο συγκεκριμένος Δικηγόρος. Επίσης ο Κοινοτικός Δικηγόρος πρέπει να προσκομίσει στον

πρόεδρο του Δικαστηρίου βεβαίωση ότι έχει προσκομίσει στο Νομικό Συμβούλιο τα σχετικά έγγραφα. Όταν ο Κοινοτικός Δικηγόρος επιθυμεί να εγκατασταθεί στην Κύπρο και να ασκήσει μόνιμα το επάγγελμα απαραίτητη προϋπόθεση είναι να γραφτεί σε ειδικό μέρος του μητρώου των Δικηγόρων που ασκούν το επάγγελμα. Η εγγραφή γίνεται από το Νομικό Συμβούλιο το οποίο απαιτεί την προσκόμιση διαφόρων πιστοποιητικών όπως ιθαγένειας , εγγραφής δικηγόρου στην χώρα καταγωγής , ως και εξασφάλιση τρέχουσας άδειας.

Ο Δικηγόρος υπήκοος κράτους μέλους αφού εγγραφεί στο μητρώο των Δικηγόρων που ασκούν το επάγγελμα έχει δικαίωμα να ασκεί τις ίδιες δραστηριότητες με Κύπριο Δικηγόρο , αλλά για εκπροσώπηση και υπεράσπιση ενώπιον Δικαστηρίου ενεργεί κατόπιν συμφωνίας μαζί με Δικηγόρο που ασκεί το Δικηγορικό επάγγελμα στην Δημοκρατία και που δικαιούται να εμφανίζεται ενώπιον του Δικαστηρίου που επιλαμβάνεται της υπόθεσης . Μετά την παρέλευση 3ετίας άσκησης του επαγγέλματος ως ανωτέρω ο Κοινοτικός Δικηγόρος δύναται να ενταχθεί πλήρως στο Δικηγορικό επάγγελμα στην Κύπρο αφού υποβάλει σχετική αίτηση στο Νομικό Συμβούλιο μαζί με τα αποδεικτικά της 3ετούς επαγγελματικής δραστηριότητας του στο Κυπριακό Δίκαιο.

Το Νομικό Συμβούλιο δύναται να υποβάλει στον Κοινοτικό Δικηγόρο γραπτώς ή προφορικώς σε πρόσθετες εξηγήσεις ή διευκρινήσεις. Σε περίπτωση που ο Κοινοτικός Δικηγόρος έχει ζητη επαγγελματική δραστηριότητα στην Κύπρο αλλά μικρότερη των 3 ετών στον τομέα του Κυπριακού Δικαίου δύναται να παρακαθήσει σε ειδικά μαθήματα ή σεμινάρια Κυπριακού Δικαίου οπότε δυνατόν να εγκριθεί η αίτηση του για ένταξη πλήρως στο δικηγορικό επάγγελμα. Το πρόβλημα βεβαίως με τους Κοινοτικούς Δικηγόρους είναι κυρίως το πρόβλημα της γλώσσας. Παρόλο ότι θεωρητικά υπάρχει αυτή η δυνατότητα άσκησης του επαγγέλματος Κοινοτικού Δικηγόρου στην Κύπρο, η παροχή υπηρεσιών στην πραγματικότητα, με δεδομένο ότι οι διαδικασίες ενώπιον Δικαστηρίων ή και αρμοδίων αρχών διεξάγονται πάντοτε στην Ελληνική εκ των πραγμάτων καθίσταται δυσχερής η άσκηση του επαγγέλματος από Κοινοτικό Δικηγόρο χωρίς την απαραίτητη γνώση της Ελληνικής γλώσσας. Όμως η εγκατάσταση Δικηγόρου σε Δικηγορικό Γραφείο χωρίς να παρίσταται ανάγκη εμφάνισης του ενώπιον

του Δικαστηρίου αλλά με στόχο μόνον την παροχή Νομικών συμβουλών , έρευνας , σύνταξης εγγράφων στην Αγγλική είναι απόλυτα επιτρεπτή και σίγουρα επιθυμητή γιατί θα αναβαθμίσει το επαγγελματικό επίπεδο των δικηγόρων σε εξειδικευμένους ιδιαίτερα τομείς. Στην πράξη μέχρι σήμερα 6 χρόνια μετά την ένταξη μας δεν παρατηρήθηκε ιδιαίτερη κίνηση Κοινοτικών Δικηγόρων στα Κυπριακά Δικαστήρια.

Συνεργασία με Κοινοτικούς Δικηγόρους και Κύπριους Δικηγόρους υπάρχει ιδιαίτερα σε *ad hoc* βάση αλλά σε καμία περίπτωση δεν είχαμε την ίσως αναμενόμενη ή για πολλούς επαπειλούμενη εισροή Κοινοτικών Δικηγόρων στην Κύπρο. Ήδη ο αριθμός των Δικηγόρων είναι αρκετά μεγάλος και είναι δύσκολο το επάγγελμα να απορροφήσει πρόσθετους Κοινοτικούς Δικηγόρους οι οποίοι μάλιστα δεν έχουν την δυνατότητα χρήσης της Ελληνικής γλώσσας. Παράλληλα να σημειώσουμε ότι Κύπριοι Δικηγόροι τυγχάνουν ανάλογης αντιμετώπισης στο βαθμό που θέλουν να εξασκήσουν το επάγγελμα του Δικηγόρου σε άλλες χώρες Κράτη Μέλη της Ε.Ε. Ασφαλώς τα προβλήματα που θα αντιμετωπίσουν είναι παρόμοια.

Στην πραγματικότητα τουλάχιστον για την Κύπρο η ελευθερία εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών στο δικηγορικό επάγγελμα παραμένει εν πολλοίς κενό γράμμα μέχρι στιγμής.

Μια άλλη πρόσφατη τροποποίηση στον Περί Δικηγόρων Νόμο Κεφ. 2, έχει εισαχθεί με τον Νόμο 130(1)/2009 το οποίο εισάγει νέο Άρθρο 6 Γ σύμφωνα με το οποίο υπάρχει πλέον υποχρέωση ασφαλιστικής κάλυψης των Δικηγόρων έναντι ευθύνης για επαγγελματική αμέλεια . Απαραίτητη προϋπόθεση ανανέωσης άδειας άσκησης του Δικηγορικού επαγγέλματος είναι η διατήρησης σε ισχύ ασφαλιστικής σύμβασης για επαγγελματική αμέλεια, το όριο και οι όροι της οποίας καθορίζονται με απόφαση του Συμβουλίου του Παγκύπριου Δικηγορικού Συμβουλίου από 01/01/2010.

Μια τρίτη ουσιαστική θα έλεγα πρόσφατη ριζοσπαστική τροποποίηση είναι η προσθήκη δυνάμει του Νόμου 117(1)/2007 του Άρθρου 6 Γ σύμφωνα με την οποία Δικηγόρος δύναται να συμπύξει εταιρεία για την άσκηση του επαγγέλματος. Μέχρι το 2007 τούτο

δεν ήταν επιτρεπτό. Με δεδομένο ότι ο όγκος εργασίας πολλών Δικηγόρων έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια και κατά συνέπεια και τα εισοδήματα αυτών , κρίθηκε απαραίτητο για σκοπούς καλύτερης οργάνωσης αλλά και φορολογικούς σκοπούς η τροποποίηση της νομοθεσίας ούτως ώστε να είναι δυνατή η δημιουργία δικηγορικής εταιρείας περιορισμένης ευθύνης γνωστή σαν ΔΕΠΕ ή στα Αγγλικά LLC Lawyers Limited Company .

Σύμφωνα με το Άρθρο 6 Γ του Νόμου , το Νομικό Συμβούλιο μετά από σχετική αίτηση εγκρίνει την σύσταση εταιρείας Δικηγόρων. Οι προϋποθέσεις είναι αρκετά λεπτομερείς με την εγγραφή της στο Νομικό Συμβούλιο ενημερώνει το Συμβούλιο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου και η εταιρεία καταχωρείται σε ειδικό Μητρώο που τηρείται από το Συμβούλιο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου σαν «Μητρώο Εταιρειών Δικηγόρων». Προϋπόθεση βεβαίως είναι οι μέτοχοι μέλη και διοικητικοί σύμβουλοι της ΔΕΠΕ να είναι Δικηγόροι οι οποίοι ασκούν το επάγγελμα . ‘

Άλλες καινοτομίες οι οποίες εισήχθηκαν αφορούν θέματα άσκησης του επαγγέλματος. Σύμφωνα με τροποποίηση με βάση το Νόμο 41(1)/2002 και 175(1)/2006 με το νέο Άρθρο 11Α του Νόμου κανένας εγγεγραμμένος Δικηγόρος δεν εμφανίζεται ενώπιον οποιουδήποτε Δικαστηρίου αν δεν έχει την προαπαιτούμενη περίοδο άσκησης του δικηγορικού επαγγέλματος εκτός αν εμφανίζεται με Δικηγόρο που συμπλήρωσε την περίοδο αυτή.

Γίνεται παραπομπή στον δεύτερο Πίνακα του Νόμου, σύμφωνα με τον οποίο καθορίζεται ότι για να μπορεί Δικηγόρος να εμφανιστεί ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου κατά την Ακρόαση υπόθεσης , στην άσκηση δευτεροβάθμιας δικαιοδοσίας του , (για Εφέσεις) είναι 2 έτη. Επίσης 2έτη άσκησης δικηγορίας είναι προϋπόθεση για να μπορεί να εμφανιστεί Δικηγόρος σε Κακουργιοδικείο για την ακρόαση οποιασδήποτε υπόθεσης . Ο πίνακας τελικά αυτός είναι το αποτέλεσμα και περαιτέρω τροποποίησης η οποία επήλθε με βάση το Νόμο 175(1)/2006.

ΕΙΣΔΟΧΗ ΚΑΙ ΕΓΓΡΑΦΗ

Καθοριστικό ρόλο στα θέματα εισδοχής και εγγραφής διαδραματίζει το Νομικό Συμβούλιο το οποίο δυνάμει του Άρθρου 3 απαρτίζεται από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας , τον Πρόεδρο , Αντιπρόεδρο και Γραμματέα του Συμβουλίου του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου και από τρεις Δικηγόρους οι οποίοι επιλέγονται από το Συμβούλιο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου από κατάλογο που υποβάλλει ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας και που κατέχουν τα προσόντα για διορισμό στο αξίωμα Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Να υπενθυμίσουμε εδώ ότι για να διοριστεί κάποιος Δικαστής του Ανωτάτου πρέπει να είναι έμπειρος Δικηγόρος με πείρα 12 ετών.

Με λίγα λόγια ο Γενικός Εισαγγελέας και οι τρεις υψηλά ιστάμενοι του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου και τρεις έμπειροι Δικηγόροι αποτελούν την 7μελή σύνθεση του Νομικού Συμβουλίου.

Ο ρόλος του Γενικού Εισαγγελέα είναι καθοριστικός υπό τας περιστάσεις. Είναι αμφίβολο κατά πόσον τούτο συνάδει και με τις Συνταγματικές πρόνοιες σύμφωνα με τις οποίες ο Γενικός Εισαγγελέας είναι ανεξάρτητος αξιωματούχος του Κράτους και σύμβουλος αυτού.

Δεδομένου ότι προΐσταται ανεξάρτητης κρατικής υπηρεσίας ενδεχόμενα να μην είναι ορθό να συμμετέχει στο Νομικό Συμβούλιο το οποίο ασχολείται κυρίως με θέματα εγγραφής και εισδοχής Δικηγόρου. Ανάλογη συμμετοχή έχει και στο Πειθαρχικό Συμβούλιο των Δικηγόρων αλλά και εδώ η συμμετοχή του κατά την γνώμη μου θα πρέπει να επανεξεταστεί δεδομένης της συνταγματικής ιδιότητας του.

Προ του Συντάγματος ο ρόλος του Γενικού Εισαγγελέα δεν καθορίζετο από το Σύνταγμα και είχε κριθεί επί Αγγλοκρατίας ότι μέσα από το γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα μπορούσε να υπάρχει κάποιος βαθμός επόπτευσης του δικηγορικού σώματος. Σύμφωνα με το Άρθρο 112(2) του Συντάγματος ο Γενικός Εισαγγελέας προΐσταται της Νομικής Υπηρεσίας ανεξάρτητης και μη υπαγομένης σε οιονδήποτε Υπουργείο.

Περαιτέρω, είναι ξεκάθαρο από ορολογία του Άρθρου 12(2) ότι η υπηρεσία της οποίας προΐσταται είναι η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας. Συνεπώς ανεξάρτητος μεν αξιωματούχος αλλά παραμένει η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας και δεν βλέπω το λόγο γιατί ο Γενικός Εισαγγελέας πρέπει να προΐσταται ουσιαστικά του Νομικού Συμβουλίου Δικηγόρων και του Πειθαρχικού Συμβουλίου . Ο ρόλος και οι δραστηριότητες του Γενικού Εισαγγελέα καθορίζονται σε διάφορα Άρθρα του Συντάγματος και είναι ουσιαστικά θέματα θεσμικά και η λειτουργία θεσμικών οργάνων του Συντάγματος.

Επιπρόσθετα ο Γενικός Εισαγγελέας έχει το αποκλειστικό δικαίωμα σύμφωνα με το Άρθρο 113 (2) να διακόπτει οποιαδήποτε ποινική διαδικασία ή να κινεί τοιαύτην. Ο ρόλος του αυτού σαν Νομικού Συμβούλου του Κράτους και του κατ'εξοχήν άρχοντα στα θέματα απονομής δικαιοσύνης δεν είναι δυνατόν να συνυπάρχει με το ρόλο του σαν Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου και Πειθαρχικού Συμβουλίου.

Κάθε πρόσωπο σύμφωνα με το Άρθρο 4 δικαιούται να λάβει από το Νομικό Συμβούλιο πιστοποιητικό ότι δικαιούται να εγγραφεί σαν Δικηγόρος νοουμένου ότι :

(α) έχει συμπληρωμένο το 21^ο έτος της ηλικίας του

(β) είναι καλού χαρακτήρα

(γ) είναι πολίτης της Δημοκρατίας ή άλλου Κράτους Μέλους ή σύζυγος ή τέκνο αυτών

(δ) έχει την συνήθη διαμονή του στην Δημοκρατία

(ε) ότι είναι κάτοχος Πτυχίου ή Διπλώματος Νομικής οποιουδήποτε Πανεπιστημίου της Ελλάδος , της Τουρκίας , του Ηνωμένου Βασιλείου . Αν είναι κάτοχος άλλου Πτυχίου ή Διπλώματος Νομικής τότε θα πρέπει το Πτυχίο αυτό να είναι αναγνωρισμένο από το Νομικό Συμβούλιο με γνωστοποίηση που δημοσιεύετε στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας . Πρέπει να είναι ισότιμο με τα προσόντα και τα Πανεπιστήμια που αναγνωρίζονται διά Νόμου ανωτέρω.

(στ) Πρέπει να έχει συμπληρώσει περίοδο άσκησης 12 μηνών σε γραφείο δικηγόρου που ασκεί το επάγγελμα για 5 τουλάχιστον χρόνια.

(ζ) Πρέπει να έχει πετύχει σε εξέταση που να ικανοποιεί το Νομικό Συμβούλιο.

Εφόσον πληρούνται οι πιο πάνω προϋποθέσεις ο Δικηγόρος-Αιτητής λαμβάνει πιστοποιητικό ότι δικαιούται να εγγραφεί σαν Δικηγόρος με την πληρωμή «30 λιρών» οπότε εγγράφετε σε βιβλίο που τηρείται από τον Αρχιπρωτοκολλητή το οποίο καλείται «μητρώο των Δικηγόρων». Ο Αρχιπρωτοκολλητής ενημερώνει σύμφωνα με το Άρθρο 6 του Νόμου το Συμβούλιο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου . Επιπρόσθετα με τροποποίηση και προσθήκη του Άρθρου 6 Α εκτός από το «μητρώο των δικηγόρων» που τηρείται από Αρχιπρωτοκολλητή το Συμβούλιο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου τηρεί μητρώο γνωστό σαν «μητρώο των δικηγόρων που ασκούν το επάγγελμα». Το Συμβούλιο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου ενημερώνει τον Αρχιπρωτοκολλητή .

Δικηγόροι οι οποίοι ασκούν το επάγγελμα εξασφαλίζουν ετήσια άδεια με την σφραγίδα του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου. Πρέπει για να εκδοθεί η άδεια αυτή να πειστεί το Συμβούλιο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου ότι το κύριο επάγγελμα του Δικηγόρου είναι του Δικηγορικού επαγγέλματος . Προϋπόθεση είναι ο Δικηγόρος να είναι εγγεγραμμένος ως εισφορέας στο Ταμείο των Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Όσον αφορά τους Ασκούμενους Δικηγόρους το θέμα διέπεται από τα Άρθρα 4 α και 4 β του Νόμου . Ο Ασκούμενος υποβάλλει αίτηση για εγγραφή ως Ασκούμενος Δικηγόρος στο Νομικό Συμβούλιο το οποίο εγγράφει το όνομα του σε βιβλίο το οποίο τηρείται από τον Αρχιπρωτοκολλητή και καλείται «μητρώο ασκούμενων». Ο Ασκούμενος Δικηγόρος υπόκειται στις πειθαρχικές διατάξεις του νόμου. Βάση του Άρθρου 4 β ο Ασκούμενος Δικηγόρος δύναται να εμφανιστεί σε πολιτικές διαδικασίες για υποβολή αιτήσεων *ex parte* , για μνεία ή για να ζητήσει αναβολή ή να πάρει απόφαση λόγω παράλειψης καταχώρησης δικογράφου. Στις ποινικές υποθέσεις μπορεί να εμφανιστεί για άρνηση της κατηγορίας ή για παραδοχή της κατηγορίας όταν το αδίκημα τιμωρείται με φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τους 6 μήνες ή χρηματική ποινή μέχρι ΛΚ 100. Σε τέτοιες υποθέσεις δικαιούται να εμφανιστεί και να ζητήσει αναβολή. Στο Ανώτατο Δικαστήριο εμφανίζεται

σε Προσφυγές για μνεία ή έκδοση οδηγιών. Σε καμία περίπτωση ο Ασκούμενος δεν έχει δικαίωμα να δηλώσει συμβιβασμό ή να κάνει οποιαδήποτε άλλη εμφάνιση εκτός ως ανωτέρω και εκτός αν εμφανιστεί μαζί με Δικηγόρο στο γραφείο του οποίου ασκείται και με την άδεια του Δικαστηρίου να συμμετάσχει στην διαδικασία. Σύμφωνα με τροποποίηση του Νόμου 175/91 και δυνάμει πλέον του Άρθρου 4 β (2) (α) ο Ασκούμενος λαμβάνει αμοιβή ΛΚ 100 μηνιαίως ή ποσό που θα καθορίζεται από καιρού εις καιρό από το Νομικό Συμβούλιο και θα εγκρίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

ΑΣΚΕΙΝ ΤΗΝ ΔΙΚΗΓΟΡΙΑ

Σύμφωνα με το Άρθρο 2(1) του Νόμου ασκείν την δικηγορία συμπεριλαμβάνει εμφανίσεις ενώπιον Δικαστηρίου , την παρασκευή και μελέτη δικογράφων , την εγγραφή εμπορικών σημάτων , διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμφάνιση για το σκοπό αυτό ενώπιον αρμοδίων αρχών , την σύσταση εταιρειών και οτιδήποτε άλλο σχετικό , την εγγραφή πλοίων και άλλων σχετικών επί του θέματος, την παροχή γνωματεύσεων (με βάση το Νόμο 117(1)/2007) την σύνταξη και μελέτη εγγράφων για σκοπούς διαχείρισης.

Σύμφωνα με το Άρθρο 11 του Νόμου κανένας δεν δικαιούται να ασκεί την δικηγορία έως ανωτέρω εκτός αν είναι εγγεγραμμένος Δικηγόρος και κάτοχος ετήσιας άδειας από το Συμβούλιο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου. Επιπρόσθετα πρέπει να είναι τακτοποιημένος με τις συνδρομές του στο Ταμείο Συντάξεως Δικηγόρων.

Σύμφωνα με το Άρθρο 11(2) η παράλειψη οποιουδήποτε Δικηγόρου να καταβάλει το δικαίωμα δια έκδοση ετήσιας άδειας εντός 3 μηνών από την λήξη της συνεπάγεται πρόστιμο ίσο με το δικαίωμα της ετήσιας άδειας το οποίο εισπράττεται από το Συμβούλιο του Παγκυπρίου . Άσκηση της δικηγορίας από πρόσωπο χωρίς να είναι εγγεγραμμένος Δικηγόρος ή κάτοχος ετήσιας άδειας διαπράττει ποινικό αδίκημα που υπόκειται σε ποινή φυλάκιση 3 μηνών ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις ΛΚ 500. Ποινική δίωξη προϋποθέτει την συγκατάθεση του Γενικού Εισαγγελέα. Επιπλέον εμποδίζεται από του να εγείρει ή να συνεχίσει αγωγή για είσπραξη δικαιώματος αμοιβής

και υποχρεούται να επιστρέψει οποιαδήποτε αμοιβή και έξοδα στο πρόσωπο απο το οποίο τα εισέπραξε. Διευκρινίζεται στο Άρθρο 11(5) ότι η σύνταξη ιδρυτικού και καταστατικού εταιρείας είναι αποκλειστικό έργο του Δικηγόρου. Κάθε έγγραφο που δεν συντάχθηκε από Δικηγόρο θεωρείται άκυρο. Ο δε συντάκτης αυτού διαπράττει αδίκημα. Αδίκημα συνιστά και η διαφήμιση από μη αρμόδιο πρόσωπο δυνατότητας σύνταξης τέτοιων εγγράφων.

ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ

Ο περί Δικηγόρων Νόμος στα Άρθρα 15 και 16 προνοεί για θέματα πειθαρχίας των Δικηγόρων. Οι Δικηγόροι δεν είναι ανεξέλεγκτοι αλλά θεωρούνται σύμφωνα με το Άρθρο 15 σαν λειτουργοί της Δικαιοσύνης. Με βάση το Άρθρο 16 καθιερύεται Πειθαρχικό Συμβούλιο το οποίο όπως αναφέραμε απαρτίζεται από τον Γενικό Εισαγγελέα , τον Πρόεδρο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου , και από 5 Δικηγόρους οι οποίοι εκλέγονται και οι 2 εκ των οποίων πρέπει να έχουν τουλάχιστον 15ετή πείρα στο επάγγελμα. Ουσιαστικά το Συμβούλιο είναι 7μελές. Στην πράξη ο Γενικός Εισαγγελέας τελευταία δεν προΐσταται του Συμβουλίου, στην απουσία του χρέη εκτελεί ο Πρόεδρος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου. Κατά την εκδίκαση πειθαρχικών υποθέσεων η σύσταση του Πειθαρχικού Συμβουλίου είναι 3μελής στην οποία συμμετέχει είτε ο Γενικός Εισαγγελέας είτε ο Πρόεδρος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου.

Σύμφωνα με το Άρθρο 17 του Νόμου , σε περίπτωση καταδίκης Δικηγόρου για ποινικό αδίκημα το οποίο κατά την γνώμη του Πειθαρχικού Συμβουλίου ενέχει ηθική αισχροτήτα ή όπου το Πειθαρχικό Συμβούλιο πεισθεί ότι Δικηγόρος είναι ένοχος επονείδιστου , δόλιας ή ασυμβίβαστης διαγωγής προς το επάγγελμα ή αν έχει ενεργήσει ή συμπεριφερθεί κατά τρόπο που αντιβαίνει ή συγκρούεται με τις πρόνοιες των Περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμό το Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται (α) να διατάξει την διαγραφή του από το Μητρώο Δικηγόρων (β) να αναστείλει την άδεια άσκησης του (γ) να επιβάλει πρόστιμο το οποίο δεν υπερβαίνει τις ΛΚ 1000 (δ) να προειδοποιήσει ή να επιπλήξει τον Δικηγόρο (ε) να τον καταδικάσει στα έξοδα της διαδικασίας. Να σημειωθεί επίσης ότι σύμφωνα με το Άρθρο 17(2) , η έναρξη της

πειθαρχικής διαδικασίας μπορεί να γίνει από το Πειθαρχικό Συμβούλιο αυτεπάγγελτα ή από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ή κατόπιν καταγγελίας από οποιοδήποτε Δικαστήριο ή από το Συμβούλιο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου ή από Επιτροπή Τοπικού Δικηγορικού Συλλόγου ή με αίτηση οποιουδήποτε παραπονούμενου νοουμένου ότι στην τελευταία περίπτωση , ότι θα δοθεί άδεια του Πειθαρχικού Συμβουλίου.

Υπάρχει δικαίωμα έφεσης εντός 2 μηνών από απόφαση Πειθαρχικού. Στις περιπτώσεις που το πειθαρχικό αδίκημα αφορά ενέργειες Δικηγόρου εντός του Δικαστηριακού κτιρίου ή μέλους οποιουδήποτε Δικαστηρίου το Ανώτατο Δικαστήριο έχει εξουσία να αναθεωρήσει την απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου αυτεπάγγελτα. Σε περίπτωση που αρχίσει η διαδικασία πειθαρχικής δίωξης το Πειθαρχικό Συμβούλιο συνήθως διεξάγει έρευνα σύμφωνα με την διαδικασία η οποία καθορίζεται σε Κανονισμούς. Εάν προκύπτει ότι ο Δικηγόρος είναι δυνατόν αν είναι ένοχος πειθαρχικού παραπτώματος τότε ο Δικηγόρος πληροφορείται γραπτώς για την εναντίον του υπόθεση και του δίνεται η ευκαιρία να ακουστεί.

Καταγγελίες και παράπονα εναντίον Δικηγόρων διατυπώνονται πολύ συχνά συνήθως από πελάτες εναντίον των Δικηγόρων τους. Οι πλείστες καταγγελίες είναι ανυπόστατες και συνήθως δεν δίδεται καν άδεια έναρξης πειθαρχικής διαδικασίας. Τις περισσότερες φορές το παράπονο πελατών αφορά το ύψος της αμοιβής , θέμα για το οποίο όμως υπάρχουν άλλα αρμόδια σώματα να αποφασίσουν τούτο. Όπως πχ η αρμόδια επιτροπή του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου και ή ακόμα τα Δικαστήρια. Πολλές φορές τα παράπονα πελατών αφορά επίσης θέματα που είναι καλύτερο να εκδικαστούν από το αρμόδιο Πολιτικό Δικαστήριο όπως πχ θέματα επαγγελματικής αμέλειας.

Όμως θέματα συμπεριφοράς εμπíπτουν στην αρμοδιότητα του Πειθαρχικού Συμβουλίου τα οποία εκδικάζονται στην βάση των πιο πάνω προνοιών του Νόμου αλλά και στην βάση των Περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμό που θεσπίστηκαν από το Συμβούλιο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου το 2002 . Πρόκειται για πολύ

λεπτομερείς Κανονισμούς , 41 στον αριθμό και οι οποίοι θεσπίστηκαν με την ΔΚΠ 237/2002 . Σε συντομία οι Κανονισμοί αυτοί συμπεριφοράς των Δικηγόρων διέπουν τις σχέσεις των Δικηγόρων με τους πελάτες τους με τους Δικαστές με τους συναδέλφους τους και με την εν γένει κοινωνική συμπεριφορά τους.

A) Σχέση με πελάτες

Ο Δικηγόρος έχει καθήκον να μην ενεργεί όπου υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων πχ δεν είναι δυνατόν ο Δικηγόρος να ενεργεί και για τον Ενάγοντα και για τον Εναγόμενο ή και για τον Κατήγορο και τον Κατηγορούμενο. Ο Δικηγόρος μπορεί να συμβουλευεί τον πελάτη του αλλά ουδέποτε να τον διαβεβαιώνει ότι η υπόθεση του θα πετύχει. Απλά οφείλει να δίνει μόνο την γνώμη του για το βάσιμο ή μη της υπόθεσης. Οφείλει επίσης να συμβουλευεί τον πελάτη του για θέματα συμβιβασμού. Εάν έχει οποιαδήποτε σχέση προσωπική με την υπόθεση ή συμφέρον οφείλει επίσης να το αποκαλύπτει στον πελάτη του. Έχει καθήκον να ενεργεί με ευσυνειδησία και επιμέλεια και να ενημερώνει τον πελάτη του για την εξέλιξη της υπόθεσης. Εάν έχει μεγάλο φόρτο εργασίας οφείλει να μην αναλαμβάνει νέες υποθέσεις και έχει δικαίωμα να αποσυρθεί από μια υπόθεση μόνο για εύλογη αιτία που επηρεάζει την καλή του φήμη , την αξιοπρέπεια του , την συνείδηση του ή αν ο πελάτης του παραβίασε οποιοσδήποτε ηθικές ή υλικές υποχρεώσεις προς αυτόν ή υπάρχει διαφωνία όσον αφορά τον χειρισμό της υπόθεσης.

Στον καθορισμό της αμοιβής , ο Δικηγόρος λαμβάνει υπόψη του πολλούς παράγοντες όπως το ύψος της διαφοράς , την δυσκολία της υπόθεσης, την ικανότητα και την πείρα του , την οικονομική κατάσταση του πελάτη και οτιδήποτε άλλο σχετικό με την διεκπεραίωση της. Επίσης το αποτέλεσμα μετρά στον καθορισμό της αμοιβής. Μπορεί να γίνει ρητή συμφωνία . Αν όχι ο Δικηγόρος πρέπει να πληροφορεί τον πελάτη κατά προσέγγιση , για την αμοιβή. Δικαιούται να ζητήσει προκαταβολή η οποία αν δεν καταβληθεί ο Δικηγόρος δικαιούται να αποσυρθεί από την υπόθεση. Ο Δικηγόρος δεν δικαιούται να πληρώνει «προμήθεια» σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο. Αυστηρή είναι και οι κανόνες δεοντολογίας σε σχέση με χρηματικά ποσά πελατών τα οποία χαρακτηρίζονται σαν «κεφάλαια πελατών». Πρέπει να ανοίγει ξεχωριστό τέτοιο λογαριασμό στον οποίο να κατατίθενται τα «κεφάλαια των πελατών» τα οποία πρέπει

να είναι ανά πάσα στιγμή διαθέσιμα σε ζήτηση του πελάτη ή εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος. Απαγορεύεται η πληρωμή κεφαλαίων ενός πελάτη δηλαδή ποσών που ανήκουν σε ένα πελάτη σε τρίτο πρόσωπο ή ανάληψη χρημάτων για την αμοιβή του Δικηγόρου από τα ποσά αυτά εκτός εάν υπάρχει πιστοποιημένος κατάλογος Δικαστηριακής ή εξωδικαστηριακής αμοιβής. Τέλος ο Δικηγόρος σύμφωνα με τους Κανονισμούς δύναται να είναι ασφαλισμένος για επαγγελματική ευθύνη, πρόνοια η οποία κατέστη υποχρεωτική δυνάμει της σχετικής τροποποίησης του νόμου όπως είδαμε ανωτέρω.

(β) Σχέση με Δικαστές

Ο Δικηγόρος ο οποίος εμφανίζεται ενώπιον Δικαστηρίου οφείλει έναντι αυτού να είναι τίμιος , ευθύς και δίκαιος. Πρέπει να είναι ευγενής και να επιδεικνύει σεβασμό και πρέπει να επιμένει όπως και ο πελάτης του επιδεικνύει ανάλογη συμπεριφορά. Στον Κανονισμό 33(3) καθορίζεται ότι «ο Δικηγόρος έχει δικαίωμα σε ανάλογη στάση από μέρους του δικαστηρίου». Πρέπει να αποφεύγει να προσπαθεί να επηρεάσει κατ'ιδίαν το Δικαστήριο και δεν μπορεί να έρθει σε επαφή με το Δικαστή χωρίς να πληροφορήσει τον Δικηγόρο του αντιδίκου. Ο Κανονισμός 33(6) προνοεί «πάντα τιμώντας και σεβόμενος το Δικαστήριο ο δικηγόρος θα πρέπει να υπερασπίζεται ευσυνείδητα τον πελάτη του χωρίς φόβο και χωρίς να λαμβάνει υπόψη τα δικά του συμφέροντα ή τις συνέπειες για τον ίδιο ή για κάθε άλλο τρίτο πρόσωπο». Καθορίζεται επίσης ότι ο Δικηγόρος δεν πρέπει να δίδει στο δικαστήριο παραπλανητικές νομικές αυθεντίες ούτε να παραπληροφορεί τον Δικαστή. Σε περίπτωση ύπαρξης παραπόνου εναντίον Δικαστή αυτό υποβάλλεται μέσω του Τοπικού Δικηγορικού Συλλόγου ή του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου στην αρμοδία αρχή. Σε καμία περίπτωση ο Δικηγόρος δεν πρέπει να χρησιμοποιεί επιβραδυντική τακτική (delaying tactics).

Είναι δικαίωμα του Δικηγόρου να αναλαμβάνει ή να αρνείται να αναλάβει οποιαδήποτε υπόθεση χωρίς να έχει υποχρέωση να δώσει εξηγήσεις. Εκτός για υποθέσεις που του ανατίθενται από το Δικαστήριο. Ο Δικηγόρος οφείλει να μην αναλαμβάνει υπόθεση στην οποία δεν θα είχε ηθική ελευθερία δράσης. Σημαντικός είναι ο Κανονισμός 33(11) ο

οποίος προνοεί ως εξής : «...αποτελεί καθήκον του δικηγόρου να αναλάβει την υπεράσπιση κάθε προσώπου κατηγορουμένου δια έγκλημα ανεξαρτήτως της προσωπικής του γνώμης ως προς την ενοχή ή αθωότητα του κατηγορουμένου» Βεβαίως ο Κανονισμός αυτός δεν αποκλείει Δικηγόρο από του να αρνηθεί να αναλάβει υπόθεση. Όμως από την στιγμή που θα αναλάβει την υπεράσπιση του η προσωπική του γνώμη για την ενοχή ή την αθωότητα του κατηγορουμένου δεν έχει καμία σημασία. Ούτε και θα αποτελούσε λόγο άρνησης ανάληψης της υπεράσπισης η προσωπική του γνώμη. Αυτό σημαίνει ότι δεν θα μπορούσε δικηγόρος να δηλώσει ποτέ ότι αρνήθηκε να αναλάβει την υπεράσπιση κατηγορουμένου λόγω της προσωπικής του άποψης σε σχέση με την ενοχή ή αθωότητα του. Μια τέτοια δήλωση θα συνιστούσε πειθαρχικό αδίκημα. Να σημειώσουμε επίσης ότι είναι υποχρέωση του Δικηγόρου να είναι ακριβής στις εμφανίσεις του ενώπιον Δικαστηρίου.

(γ) Σχέσεις μεταξύ των Δικηγόρων

Ο Δικηγόρος έχει υποχρέωση να είναι ευγενής και να επιδεικνύει συναδελφικότητα και αμοιβαίο σεβασμό σε σχέση με άλλους συναδέλφους. Η συναδελφικότητα απαιτεί σχέση εμπιστοσύνης ανάμεσα στους Δικηγόρους για να αποφεύγονται οι περιττές διαδικασίες και δυσφημιστική του επαγγέλματος συμπεριφορά. Ο Δικηγόρος οφείλει να απέχει κάθε ανοίκειο ή επιβλαβές σχόλιο εναντίον οποιουδήποτε συναδέλφου του. Όπως και να αποφεύγει να αναφέρεται σε οποιεσδήποτε ιδιορρυθμίες προσωπικής πολιτικής ή άλλης φύσης. Επίσης οφείλει να μην προβαίνει σε διαπραγματεύσεις με πελάτη συναδέλφου χωρίς την συγκατάθεση του συναδέλφου. Ούτε και είναι δυνατόν να παρεμβαίνει σε υποθέσεις που χειρίζεται άλλος Δικηγόρος εκτός αν αυτός έχει παραιτηθεί. Σε κάθε περίπτωση ο Δικηγόρος έχει υποχρέωση να βεβαιωθεί ότι η αμοιβή του συναδέλφου του έχει εξοφληθεί και αναλαμβάνει την υπόθεση μόνο αφού εξοφληθεί η αμοιβή του συναδέλφου του. Οποιοσδήποτε διευθετήσεις και συμφωνίες μεταξύ Δικηγόρων σχετικά με θέματα χειρισμού οποιασδήποτε διαδικασίας πρέπει να τηρούνται αυστηρά. Σε καμία περίπτωση το γεγονός ότι ο πελάτης ζήτησε και δεύτερη γνώμη , δεν πρέπει να θεωρείται σαν έλλειψη εμπιστοσύνης. Όπου υπάρχει αντιγωνμία

μεταξύ κοινών Δικηγόρων έναντι κοινού πελάτη τούτο πρέπει να γνωστοποιείται στον πελάτη για να αποφασίσει ο ίδιος τελικά.

Ο Δικηγόρος ο οποίος επιθυμεί αλληλογραφία μεταξύ Δικηγόρων να παραμείνει εμπιστευτική πρέπει να αναφέρει τούτο στην επιστολή του και αν ο αποδέκτης της δεν αποδέχεται τον όρο αυτό οφείλει να την επιστρέφει. Κανένας Δικηγόρος δεν είναι δυνατόν να διαδεχθεί άλλο Δικηγόρο σε υπόθεση εκτός αν ειδοποιήσει τον συνάδελφο του σχετικά και βεβαιώθηκε ότι έχουν διευθετηθεί τα έξοδα του. Σε περίπτωση που πρέπει να ληφθούν επείγοντα μέτρα τότε ο Δικηγόρος μπορεί να λάβει τα μέτρα αυτά υπό τον όρο ότι θα πληροφορήσει αμέσως τον προκάτοχο του.

(δ) Σχέσεις με κοινωνία γενικότερα

Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Δεοντολογίας ο Δικηγόρος οφείλει να έχει πάντοτε υπόψη ότι υπηρετεί την Δικαιοσύνη και συνεργάζεται στην απονομή της. Η βάση του επαγγελματικού αυτού καθήκοντος είναι η υπεράσπιση των δικαιωμάτων του πελάτη του στο μέτρο της ικανότητας του χωρίς φόβο και με αυστηρή συμμόρφωση με την ισχύουσα περί Δικηγόρων Νομοθεσία και τον ηθικό νόμο. Η αναφορά στον ηθικό νόμο στον Κανονισμό 4 είναι πολύ γενική και αόριστη και πιθανόν να συγκρούεται με την βασική αρχή ότι ο Δικηγόρος οφείλει να προασπίζει τα συμφέροντα του πελάτη του σε υπόθεση την οποία αναλαμβάνει ανεξάρτητα με τις «προσωπικές του ηθικές τοποθετήσεις και απόψεις». Πιθανότατα η πρόνοια αυτή να σχετίζεται περισσότερο με την υποχρέωση του Δικηγόρου να διάγει βίο ηθικό. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 5 ο Δικηγόρος οφείλει να τηρεί την τιμή και την αξιοπρέπεια του Δικηγορικού επαγγέλματος έχοντας υπόψη ότι αυτό αποτελεί λειτούργημα που διαμορφώθηκε με σκοπό να ανταποκριθεί στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών του πολίτη.

Ο Κανονισμός 6 συνεχίζει, ότι ο Δικηγόρος έχει υποχρέωση προσήλωσης στις βασικές αρχές του δικηγορικού επαγγέλματος που περιλαμβάνουν την εξυπηρέτηση της

αλήθειας και του δικαίου με ανεξαρτησία, ελευθερία και αξιοπρέπεια. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 7 ο Δικηγόρος έχει υποχρέωση να ανταποκρίνεται στο ρόλο και στην αποστολή του η οποία του δημιουργεί καθήκοντα και πολλαπλές υποχρεώσεις μεταξύ άλλων απέναντι στο κοινό για το οποίο ένα ελεύθερο και ανεξάρτητο επάγγελμα που συνδέεται με το σεβασμό των Νόμων , που αυτό το ίδιο έχει θέσει , αποτελεί ένα ουσιαστικό μέσο διαφύλαξης των δικαιωμάτων του ανθρώπου απέναντι στο κράτος και στις άλλες αρχές.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο δεν επιτρέπει σε δικηγόρο να προβαίνει σε άγρα δηλαδή αλιεία πελατών. Ούτε έχει δικαίωμα να χρησιμοποιεί πράκτορες ή μεσίτες για να εξασφαλίζει υποθέσεις. Περαιτέρω για να είναι σε θέση ο Δικηγόρος να ασκήσει το λειτούργημα του με την απαραίτητη ανεξαρτησία ή άσκηση επαγγελματίων ή δραστηριοτήτων που είναι ασυμβίβαστη με το επάγγελμα του Δικηγόρου απαγορεύεται. Ο Δικηγόρος οφείλει να μην συμμετέχει ενεργά σύμφωνα με το Κανονισμό 18 στην διεξαγωγή οποιασδήποτε εμπορικής ή άλλης οικονομικής φύσης επιχείρηση ή να είναι ενεργό μέλος οποιασδήποτε εμπορικής ή άλλης οικονομικής φύσης επιχείρηση.

Έχει δικαίωμα να διαχειρίζεται βεβαίως προσωπική ιδιοκτησία ή περιουσία ή της οικογένειάς του ή να είναι μέλος διοικητικού συμβουλίου η γραμματέας σε εταιρεία αλλά όχι διευθύνων σύμβουλος της . Όπου ο Δικηγόρος λειτουργεί σαν εμπιστευματοδόχος διαχειριστής ουσιαστικά εταιρειών για λογαριασμό τρίτων τούτο κρίνεται επιτρεπτό.

Επιτρεπτή επίσης είναι περιορισμένης φύσης διαφήμιση. Ο Κανονισμός 19 αποτελεί καινοτομία και συνάδει με τις επικρατούσες σύγχρονες αντιλήψεις και ακολουθεί πρότυπα και άλλων χωρών όπου ο παλαιός κανόνας πλήρως απαγόρευσης της διαφήμισης έχει αντικατασταθεί με περιορισμένης φύσης επιτρεπτή διαφήμιση.

Ο Κανονισμός 19 προνοεί τα εξής :

(1) Επιτρέπεται η θεμιτή διαφήμιση , δημοσιότητα και προώθηση της επαγγελματικής δραστηριότητας του δικηγόρου ή δικηγορικού οίκου στην

Κύπρο και το εξωτερικό στο μέτρο και βαθμό που καθορίζεται στους παρόντες Κανονισμούς και με τρόπο που να συνάδει με το κύρος και την αξιοπρέπεια του επαγγέλματος.

- (2) Οποιαδήποτε διαφήμιση ή δημοσιότητα δικηγόρου ή δικηγορικού οίκου δεν πρέπει
- (α) να είναι ανακριβής, αναληθής, παραπλανητική, ή να δίδει την εντύπωση της αυτοεξύμνησης
 - (β) να περιέχει αναφορά σε ποσοστά ή πίνακες επιτυχίας του δικηγόρου σε δικαστηριακές ή άλλες υποθέσεις
 - (γ) να περιλαμβάνει αναφορές ή συγκρίσεις με άλλους δικηγόρους ή δικηγορικούς οίκους σ' ό,τι αφορά την ποιότητα των υπηρεσιών ή την ποσότητα επαγγελματιών εργασίας, ή την αμοιβή σε ωριαία βάση ή άλλη μέθοδο χρέωσης.
 - (δ) να θίγει, να μειώνει, να υποτιμά, να δυσφημίζει ή να επικρίνει, άμεσα ή έμμεσα, οποιοδήποτε άλλο δικηγόρο ή δικηγορικό οίκο.
 - (ε) να περιέχει ονόματα πελατών χωρίς την έγγραφη συγκατάθεση τους
 - (στ) να είναι τόσο συχνή ή επαναλαμβανόμενη, ή τέτοιου μεγέθους ώστε να ξεφεύγει του μέτρου και της λογικής που υποδεικνύουν οι παραδόσεις του επαγγέλματος.
 - (ζ) να περιέχει δηλώσεις για ειδίκευση του δικηγόρου ή δικηγορικού οίκου σε συγκεκριμένους τομείς της επαγγελματικής δραστηριότητας.
 - (η) να γίνεται στις εφημερίδες ή περιοδικά, ραδιόφωνο, την τηλεόραση.
 - (θ) να περιέχεται σε αφίσες ή να τοποθετείται σε διαφημιστικές πινακίδες.
- (3) Ο δικηγόρος οφείλει να μη δίνει συνέντευξη καταχρηστική στον τύπο ή γενικά στα μέσα μαζικής ενημέρωσης ή να προκαλεί ή να επιτρέπει τη δημοσίευση στοιχείων ή πληροφοριών σε σχέση με οποιαδήποτε εκκρεμούσα υπόθεση ενώπιον του Δικαστηρίου ή σε οποιαδήποτε υποθεση.
- (4) Χωρίς επηρεασμό της γενικότητας της παραγράφου (1) πιο πάνω, επιτρέπεται σε δικηγόρο ή δικηγορικό οίκο:\

- (α) η δημοσίευση και κυκλοφορία φυλλαδίων (brochures) ή επαγγελματικών προφίλ, νοουμένου ότι ο δικηγόρος μπορεί να τεκμηριώσει αν χρειαστεί, την ορθότητα των στοιχείων που περιέχονται σ' αυτά.
- (β) η εγγραφή ή καταχώριση αγγελίας σε τηλεφωνικούς ή άλλους καταλόγους επικοινωνίας, σε τοπικά, εθνικά ή διεθνή ευρετήρια δικηγόρων ή άλλων επαγγελματιών συναφών με τη συμβουλευτική δικηγορία ή άλλα ευρετήρια που εκδίδονται στον τομέα των υπηρεσιών.
- (γ) η παροχή πληροφοριών για τις συγκεκριμένες επαγγελματικές δραστηριότητες του δικηγόρου ή του δικηγορικού οίκου
- (δ) η δημιουργία και παρουσίαση επαγγελματικής ιστοσελίδας που να φέρει το όνομα του δικηγόρου ή του δικηγορικού οίκου.
- (5) Συνιστά υποχρέωση και καθήκον του δικηγόρου να διαβεβαιώνεται και διασφαλίζει ότι όλες οι δημοσιεύσεις σε σχέση με τον ίδιο ή τις προσφερόμενες υπηρεσίες του, συμμορφώνονται με τις πρόνοιες του Νόμου και των παρόντων Κανονισμών. Όταν ο δικηγόρος πληροφορηθεί ή διαπιστώνει ότι οποιαδήποτε δημοσίευση σε σχέση με τον ίδιο ή τις υπηρεσίες του δεν συνάδει με τις πρόνοιες του Νόμου ή των παρόντων Κανονισμών οφείλει αμέσως να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα και να καταβάλει κάθε εύλογη προσπάθεια για διόρθωση ή απόσυρση της δημοσίευσης»

Τέλος πολύ σημαντικό να επισημάνουμε επίσης την σπουδαιότητα του επαγγελματικού απόρρητου το οποίο χαρακτηρίζεται ως «θεμελιώδες και πρωταρχικό δικαίωμα και υποχρέωση του δικηγόρου» το οποίο πρέπει να τυγχάνει της προστασίας του Δικαστηρίου και οποιασδήποτε κρατικής ή δημόσιας αρχής. Παραθέτουμε τον Κανονισμό 13 αυτούσιο γιατί ίσως είναι ένας από τους πιο σημαντικούς κανόνες δεοντολογίας και είναι σελίδες 10-11

«(1) Το επαγγελματικό απόρρητο του δικηγόρου αναγνωρίζεται ως θεμελιώδες και πρωταρχικό δικαίωμα και υποχρέωση του και πρέπει να τυγχάνει της προστασίας του Δικαστηρίου και οποιασδήποτε κρατικής ή δημόσιας αρχής.

(2) Ο δικηγόρος είναι θεματοφύλακας των εμπιστευτικών πληροφοριών και στοιχείων που του εμπιστεύεται ο πελάτης του. Η διασφάλιση του απορρήτου αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη δημιουργία εμπιστοσύνης από τον πελάτη στον δικηγόρο.

(3) ο Δικηγόρος οφείλει να σέβεται , χωρίς χρονικό περιορισμό , το απόρρητο κάθε εμπιστευτικής πληροφορίας ή στοιχείου του οποίου έλαβε γνώση μέσα στο πλαίσιο της επαγγελματικής δραστηριότητας του.

(4) ο δικηγόρος φροντίζει για την τήρηση του επαγγελματικού απορρήτου από τα μέλη του προσωπικού του και από κάθε άτομο που συνεργάζεται μαζί του στα πλαίσια της επαγγελματικής δραστηριότητας του. Νοείται ότι όταν οι δικηγόροι ασκούν δικηγορία υπο μορφή δικηγορικού οίκου (ομάδας/ένωσης/συνεταιρισμού) οι Κανονισμοί περί επαγγελματικού απορρήτου εφαρμόζονται στο σύνολο της ομάδας και σε όλα τα μέλη της.

(5) Σε περίπτωση που δικηγόρος θα είναι μάρτυρας σε υπόθεση , οφείλει να μην εμφανιστεί πλέον και ως δικηγόρος , ως μάρτυρας δεν οφείλει να εμφανιστεί στο Δικαστήριο με πλήρη ανεξαρτησία γνώμης και δύναται να αρνηθεί να απαντήσει σε οποιαδήποτε ερώτηση η οποία δυνατόν να κατατείνει να τον οδηγήσει σε αποκάλυψη ή παραβίαση του επαγγελματικού απορρήτου.

(6) Το καθήκον τη τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου περιλαμβάνει προστασία εμπιστευθέντων απορρήτων από τρίτα πρόσωπα λόγω του επαγγέλματος του , επίσης δε των εμπιστευθέντων απορρήτων συνεπεία συνομιλιών οι οποίες ήσαν αναγκαίες για να επιτευχθεί συμφωνία η οποία κατόπιν δεν επραγματοποιήθει. Το απόρρητον περιλαμβάνει επίσης τα εμπιστευθέντα από άλλον συνάδελφον του. Ο δικηγόρος δεν δύναται να αποδεχθεί άλλην υπόθεση χωρίς τη συγκατάθεση του πελάτη του όταν η υπόθεση αυτή θίγει ζητήμα αναφορικώς προς το οποίον ο πελάτης του προέβει σε αποκαλύψεις στο δικηγόρο κατά τη διάρκεια παροχής επαγγελματικών υπηρεσιών από τον ίδιο. Νοείται ότι ο δικηγόρος δεν αποκλείεται από του να αποδεχθεί υποθεση , εκτός εάν εντίμως και ευλόγως πιστεύει ότι θα ευρίσκετο σε αμηχανίαν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του λόγω της επιδειχθείσης

εμπιστοσύνης από άλλον πελάτη προς τον οποίο είχε προηγουμένως παράσχει συμβουλή σε σχέση προς αυτό το ζήτημα.

(7) Εάν ο πελάτης ήθελε διατυπώσει κατηγορίαν κατά του δικηγόρου του, ή ο δικηγόρος αντιμετωπίζει ποινική ή πειθαρχική υπόθεση, τότε αυτός δικαιούται όπως αποκαλύψει οποιοσδήποτε εμπιστευθείσες πληροφορίες αναφορικά με την κατηγορία ή την υπόθεση έστω και εάν αποκαλύπτονται με αυτόν τον τρόπο εμπιστευθέντα σε αυτόν από τον πελάτη του»

Αποφάσεις του Πειθαρχικού Συμβουλίου με καταδίκες Δικηγόρων υπάρχουν πολλές και είναι δημοσιευμένες. Παραπέμπω για σκοπούς εισαγωγής του θέματος στην απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση **Χρ. Μ. Γεωργιάδης εναντίον Πειθαρχικού Συμβουλίου του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου (1999) 1 ΑΑΔ, σελ. 495**. Τα γεγονότα της υπόθεσης αφορούσαν διάλογο μεταξύ δύο δικηγόρων που ασκούν το επάγγελμα και ετέθη θέμα ανάρμοστης συμπεριφοράς του δικηγόρου Χρ. Γεωργιάδη της συναδέλφου του Αλέκας Παπακοκκίνου. Η παραπονούμενη υπερασπιζόταν στο Επαρχιακό Δικαστήριο Πάφου προσωπική υπόθεση ως και υπόθεση της αδελφής της. Μετά από μια έντονη αντιδικία ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου και μετά που απεχώρησε ο Δικαστής από την αίθουσα ο Χρ. Γεωργιάδης είπε στην παραπονούμενη «είσαι αξιολύπητη». Καταδικάστηκε από το Πειθαρχικό Συμβούλιο για ανάρμοστη συμπεριφορά. Το Δικαστήριο στην σελ. 498-499 απεφάσισε να δεχθεί την Έφεση και να παραμερίσει την απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου περί ανάρμοστης συμπεριφοράς. Το απόσπασμα από την απόφαση έχει ως εξής :

«Η έφεση στηρίζεται σε ένα μόνο λόγο. Τον παραθέτουμε ουσιαστικά στην προηγούμενη παράγραφο. Είναι η εισήγηση του κ. Κληρίδη πως έσφαλε το Συμβούλιο. Διατείνεται πως αντιδεοντολογική συμπεριφορά απέναντι σε συνάδελφο, για την οποία κρίθηκε ένοχος ο εφεσείων, δεν ενέχει την έννοια της εξύβρισης στο ποινικό δίκαιο, όπου η πρόκληση αποτελεί ελαφρυντικό παράγοντα στην επιμέτρηση της ποινής. Η ανάρμοστη συμπεριφορά ως πειθαρχικό παράπτωμα εξετάζεται στη βάση ολόκληρου του φάσματος του

επεισοδίου. Όταν ένας δικηγόρος καθυβρίζεται , φερ ειπείν , από συνάδελφο του και αντιδρά και ο ίδιος μέσα στα πλαίσια μιας φυσικής και ανάλογης συμπεριφοράς αυτή δεν κρίνεται ως ανάρμοστη.

Συμφωνούμε με την πιο πάνω εισήγηση του δικηγόρου του εφεσείοντα. Η θέση του υποστηρίζεται από ανάλογη προσέγγιση του Πειθαρχικού Συμβουλίου του Δικηγορικού Σώματος της Ελλάδας. Από το βιβλίο «Κώδιξ περί Δικηγόρων» του Αθαν. Κ. Βαρυμποπιώτη, διαβάζουμε τα εξής στην παράγραφο 11 της σελ. 80:

“11.....όμως , εκδηλώσεις οργής, που οφείλονται σε ανάρμοστη συμπεριφορά άλλου συναδέλφου μπορούν κατά τις περιστάσεις να κριθούν δικαιολογημένες ή αναπόφευκτες στην περίπτωση δε αυτή, η πειθαρχική ευθύνη αποκλείεται, Πειθ. Συμβ. 40/1981 ενθ ανωτ’”

Υιοθετούμε την προσέγγιση αυτή γιατί πιστεύουμε πως συνάδει με τη λογική των πραγμάτων στην ανθρώπινη συμπεριφορά. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο δεν προέβη σε οποιαδήποτε διαπίστωση αναφορικά με την αλήθεια των όσων ο εφεσείων ανέφερε στην επιστολή του της 23.5.96 αλλά και τη σχετική απαντητική της κας. Παπακοκκίνου, για να καταλήξει στην απόφαση πως η συμπεριφορά του εφεσείοντα ήταν ανάρμοστη.

Παραθέτουμε εδώ τη σχετική περικοπή από την πιο πάνω επιστολή.

«έπρεπε να ντρέπεσθε, ντροπή θα σας μάθω εγώ να επεμβαίνετε σε ξένες περιουσίες, θα σας δείξω, να μάθετε να συμπεριφέρεσθε και μετά να έρχεσθε Δικαστήριο» (δεν μπορώ να θυμηθώ με απόλυτη ακρίβεια τις φράσεις που χρησιμοποίησε οπωσδήποτε όμως οι παραπάνω φράσεις δεν απέχουν πολύ από αυτές που χρησιμοποιήθηκαν και αποδίδουν με ακρίβεια την ουσία όσων ελέχθησαν

). Αυτά τα φώνζε και επαναλάμβανε σε οργίλο και υστερικό ύφος και εξαντλώντας όλες τις φωνητικές της δυνατότητες για ένα και περισσότερα ίσως λεπτά.

Υπερασπίσθηκα τον εαυτό για όσα μου καταλόγιζε μόνο με τις λέξεις «είσαι αξιολύπητη» .Ούτε ήθελα να εξυβρίσω ούτε να προσβάλω ή να θίξω τη συνάδελφο

Για το λόγο που αναπτύσσουμε πιο πάνω, η έφεση γίνεται αποδεκτή. Η καταδίκη του εφεσεύοντα στον οποίο δεν επιβλήθηκε οποιαδήποτε ποινή, ακυρώνεται. Δεν γίνεται διαταγή για έξοδα»

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΔΙΚΑΣΤΩΝ

Όλοι οι Δικαστές, υπόκεινται σε πειθαρχική διαδικασία ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου. Αυτό ισχύει με βάση τις πρόνοιες του Περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλες Διατάξεις) Νόμου 33/64, Άρθρο 10 και για Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου δυνατόν να απολυθούν διά ανάρμοστη συμπεριφορά. Βλέπε Άρθρο 133(4), 153(4).

Έχουν θεσπισθεί ειδικοί Κανονισμοί το 1986 που δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα, στο Παράρτημα 2, της 19/12/1986 που σχετίζονται με την καθυστέρηση έκδοσης απόφασης. Με βάση τους Κανονισμούς αυτούς Αποφάσεις των Δικαστών πρέπει να εκδίδονται εντός 6 μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία έχουν επιφυλαχθεί. Το Ανώτατο Δικαστήριο έχει δικαίωμα σε περίπτωση υπέρβασης της περιόδου αυτής να διατάξει επανεκδίκαση ή να εκδώσει οιονδήποτε Διάταγμα κρίνει ορθό υπό τας περιστάσεις.

Μέχρι το 2000 δεν υπήρχε Κανονισμός του Ανωτάτου Δικαστηρίου για την άσκηση Πειθαρχικής Δίωξης κατά Δικαστών κατωτέρων Δικαστηρίων. Ειδικοί Κανονισμοί θεσπίστηκαν στις 28/7/2000 και δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα Παράρτημα 2. Δικαστής ένοχος συμπεριφοράς μη αρμόζουσας προς το λειτούργημα του Δικαστή δυνατόν να παφθεί, όπως εξάλλου προνοείται και στο Σύνταγμα. Δικαστής ο οποίος

διαπράττει πειθαρχικό παράπτωμα δυνατόν να τύχει δημόσιας επίπληξης ή απλής επίπληξης.

Πειθαρχικά παραπτώματα συμπεριλαμβάνουν, όσον αφορά του κατώτερους Δικαστές, άρνηση, παράλειψη εκτέλεσης καθήκοντος ή βραδύτητα γενικά. Υπάρχουν παραδείγματα καταδίκης Δικαστών και παύση τους είτε με την περάτωση της διαδικασίας η οποία προνοείται, είτε ουσιαστικά με τον τερματισμό των υπηρεσιών του Δικαστή δια της μεθόδου της «υποχρεωτικής παραίτησης».

ΣΧΕΣΕΙΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ-ΔΙΚΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

Σε γενικό επίπεδο οι σχέσεις μεταξύ δικηγόρων και Δικαστών είναι καλές. Υπάρχουν βεβαίως στιγμές που μέσα στην ένταση της διαδικασίας η κατάσταση μπορεί να εκφύγει προσωρινά από τα θέσμια ή τα κόσμια. Όμως ο κανόνας είναι ότι υπάρχει ένας αμοιβαίος σεβασμός μεταξύ Δικαστών και Δικηγόρων. Οι Δικαστές είναι έμπειροι δικηγόροι και έχουν περάσει το στάδιο άσκησης της δικηγορίας. Παράλληλα οι δικηγόροι αντιλαμβάνονται πλήρως τις υποχρεώσεις τους έναντι του Δικαστηρίου αλλά και το γεγονός ότι οι Δικαστές εκτελούν στο μέτρο των δυνατοτήτων και ικανοτήτων τους τα καθήκοντα τους με κοινό στόχο και των δυο την ορθή απονομή της δικαιοσύνης. Δεν υπάρχουν πολλά παραδείγματα καταδίκης δικηγόρων στην Κύπρο λόγω της συμπεριφοράς τους ενώπιον Δικαστηρίου, αλλά ούτε και το αντίθετο καταδίκης Δικαστών λόγω της συμπεριφοράς τους έναντι δικηγόρων. Τα λίγα παραδείγματα που υπάρχουν επιβεβαιώνουν τον κανόνα και όχι την εξαίρεση.

Η ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΑΜΕΝΟΥ: ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΗ ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο στις 19/9/2006 εξέδωσε την Απόφαση του στην Πειθαρχική Υπόθεση εναντίον του Δικαστή Κώστα Καμένου με την κατηγορία της ανάρμοστης συμπεριφοράς (άρθρα 157.7(4) και 157.3 του Συντάγματος και σύμφωνα με τον Περί Ενάσκησης της Πειθαρχικής Εξουσίας του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου Διαδικαστικού Κανονισμού του 2000. Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο

παρακάθισε σε πλήρη σύνθεση του απαρτιζόμενο από τους 13 Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Ο Δικαστής αντιμετώπιζε την κατηγορία της ανάρμοστης συμπεριφοράς δηλαδή ενώ ασκούσε καθήκοντα Προέδρου του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών επέδειξε επανειλημμένα πιεστική, μειωτική, απαξιωτική και γενικότερα προσβλητική συμπεριφορά προς τους Παρέδρους του Δικαστηρίου. Τόσο εντός όσο και εκτός της αίθουσας. Παράλληλα κατά την πορεία της διαδικασίας δεν τους λάμβανε υπόψη, δεν τους επέτρεπε να υποβάλλουν ερωτήσεις ή να ζητούν διευκρινήσεις. Αντιμετώπιζε και 2^η κατηγορία για παρόμοια συμπεριφορά προς τους δικηγόρους διαδίκους και μάρτυρες και κατηγορήθηκε ότι προέβαινε σε ειρωνικά σχόλια και υπονοούμενα με αποτέλεσμα να εκτρέπεται η όλη διαδικασία από την ορθή της πορεία.

Στην Απόφαση του το Δικαστήριο παραπέμπει στην διαδικασία που ακολουθήθηκε. Το παράπονο ξεκίνησε από καταγγελία της ΠΕΟ και της ΣΕΚ αλλά και του ΚΕΒΕ και της ΟΕΒ. Στις 16/9/2005 το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάσισε σύμφωνα με τον Κανονισμό 4 τον διορισμό Δικαστικού Λειτουργού για διεξαγωγή έρευνας. Γίνεται αναφορά στις περαιτέρω πρόνοιες του Κανονισμού και στο ότι ο Στέλιος Ναθαναήλ τότε Διοικητικός Πρόεδρος Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας ο οποίος διορίστηκε σαν Ερευνητής έλαβε 28 καταθέσεις ως και από τον Δικαστή. Στις 21/12/2005 υπέβαλε Έκθεση χωρίς να κάνει οποιαδήποτε εισήγηση. Ακολούθησε η διατύπωση Κατηγορητηρίου και η εκδίκαση του. Ο κατηγορούμενος Δικαστής εκπροσωπήθηκε από έγκριτο και έμπειρο δικηγόρο. Η δίκη διεξάχθηκε με την συμφωνία του κατηγορουμένου όχι δημόσια.

Το Δικαστήριο στην πολυσέλιδη του Απόφαση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι αποδείχθηκαν οι κατηγορίες και σαν αποτέλεσμα τερματίστηκαν άμεσα οι υπηρεσίες του κ. Καμένου στην Δικαστική Εξουσία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στην Απόφαση του το Δικαστήριο παραπέμπει στις 5 βασικές Αρχές της Δεοντολογίας οι οποίες καταγράφονται μεταξύ άλλων από το Καναδικό Ανώτατο Συμβούλιο του Καναδά, ως εξής:

1. Δικαστική Ανεξαρτησία

Μια ανεξάρτητη δικαστική εξουσία είναι απαραίτητη για να λειτουργεί ανεπηρέαστη απονομή της δικαιοσύνης βάσει του νόμου. Οι δικαστές επομένως πρέπει να περιφρουρούν παραδειγματικά τη δικαστική ανεξαρτησία στους τομείς που αφορούν στη λειτουργία των δικαστηρίων αλλά και ως θεσμό.

2. Ακεραιότητα

Οι δικαστές οφείλουν να συμπεριφέρονται με ακεραιότητα ώστε να διατηρούν και να επαυξάνουν την εμπιστοσύνη του κοινού στη δικαστική εξουσία.

3. Επιμέλεια

Οι δικαστές οφείλουν να είναι επιμελείς κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

4. Ισότητα

Οι δικαστές πρέπει να συμπεριφέρονται και να διευθύνουν την ενώπιον τους διαδικασία κατά τέτοιο τρόπο που να διασφαλίζεται η ισότητα σύμφωνα με το Νόμο.

5. Αμερόληπτη Δικαιοσύνη

Οι Δικαστές πρέπει να είναι και να φαίνονται πως είναι αμερόληπτοι σε ότι αφορά τις αποφάσεις τους και τη διαδικασία λήψης των αποφάσεων τους.

Αναφορικά δε με τη βασική αρχή της αμερόληπτης δικαιοσύνης διατυπώνονται οι πιο κάτω αρχές:

- (1) Οι δικαστές οφείλουν να εγγυώνται πως η συμπεριφορά τους, μέσα και έξω από το Δικαστήριο, διατηρεί και επαυξάνει την εμπιστοσύνη στην αμερόληπτη κρίση τους και αυτή της δικαστικής εξουσίας.
- (2) Οι δικαστές πρέπει όσο είναι δυνατό να συμπεριφέρονται στην προσωπική ζωή τους και στη διαχείριση των οικονομικών τους πραγμάτων με τέτοιο τρόπο ώστε να ελαχιστοποιούνται οι περιπτώσεις στις οποίες κατ' ανάγκη θα εξαιρεθούν από την ακρόαση υποθέσεων.
- (3) Η εμφάνιση της αμερόληπτης ιδιότητας του δικαστή αξιολογείται από τη σκοπιά ενός λογικού συνετού και πληροφορημένου ατόμου.»

ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ.

Ως γνωστό στην υπόθεση αυτή ο κ. Μιχαλάκης Κυπριανού Δικηγόρος στις 14.2.2001 εμφανιζόταν ενώπιον του Κακουργιοδικείου Λεμεσού με τριμελή σύνθεσή του υπερασπιζόμενος υπόθεση φόνου. Έφερε ένσταση για το γεγονός ότι διεκόπη από το Δικαστήριο στο στάδιο αντεξέτασης μάρτυρα κατηγορίας οπότε ζήτησε άδεια του Δικαστηρίου να αποσυρθεί. Το Δικαστήριο απέρριψε το αίτημα του οπότε ισχυρίστηκε ότι Μέλη του Δικαστηρίου συνομιλούσαν μεταξύ τους και αντάλλασσαν «ραβασάκια» αντί να παρακολουθούν τη διαδικασία.

Οι Δικαστές θεώρησαν ότι είχαν προσβληθεί μάλιστα σαν άτομα από το κ. Μιχαλάκη Κυπριανού και θεώρησαν την όλη συμπεριφορά του σαν έκδηλη και απαράδεκτη συμπεριφορά καταφρόνησης του Δικαστηρίου προερχόμενη από δικηγόρο.

Η συμπεριφορά αυτή κατά την άποψη του Δικαστηρίου προϋπόθετε την άμεση και δραστική αντίδραση του Δικαστηρίου διαφορετικά η δικαιοσύνη θα είχε υποστεί ένα καίριο και καταστροφικό πλήγμα.

Εδωσαν στον κ. Κυπριανού την επιλογή να αποσύρει ή εάν επιμείνει στις θέσεις του να δώσει λόγο γιατί να μην επιβληθεί ποινή.

Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι ο κ. Κυπριανού ήταν ένοχος καταφρόνησης του Δικαστηρίου και τον καταδίκασε σε φυλάκιση 5 ημερών. Οδηγήθηκε στις φυλακές άμεσα.

Η Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στις 15.12.2005 απεφάσισε ότι το Κακουργιοδικείο δεν ήταν αμερόληπτο υπό τας περιστάσεις και επιπρόσθετα παραβιάστηκε το δικαίωμα ελευθερίας του λόγου του δικηγόρου. Η επιβληθείσα ποινή ήταν οπωσδήποτε δυσανάλογη και δυνατόν να είχε σαν αποτέλεσμα αποτρεπτικού χαρακτήρα (chilling effect) στην εκτέλεση των καθηκόντων των δικηγόρων.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι το παράπονο του κ. Κυπριανού απευθύνθει στους Δικαστές προσωπικά. Συνεπώς οι ίδιοι Δικαστές δεν μπορούσαν ουσιαστικά να είναι και Κατηγοροί και Δικαστές και να προχωρήσουν σε καταδίκη και επιβολή ποινής.

Σαν αποτέλεσμα της καταδικαστικής αυτής απόφασης εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας κρίθηκε αναγκαίο να τροποποιηθεί ο περί Δικαστηρίων Νόμος 14/60 με την εισαγωγή πλέον του άρθρου 44 (3) , με το Νόμο 36 (1)/2009. Σύμφωνα με την τροποποίηση του άρθρου 44 (3) όπου οι συγκεκριμένες ενέργειες ή συμπεριφορά καταφρόνησης του Δικαστηρίου στρέφεται προσωπικά κατά του Δικαστή το Δικαστήριο αποτύνεται στον Πρόεδρο του Ανωτάτου Δικαστηρίου ο οποίος ορίζει άλλο Δικαστήριο για να επιληφθεί του θέματος.

Ο Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου σύμφωνα με το άρθρο 44 (4) ορίζει το άλλο Δικαστήριο στην ίδια ημέρα το οποίο προχωρεί στην εκδίκαση του αδικήματος και τυχόν επιβολή ποινής.

Περαιτέρω σημαντική είναι η πρόνοια του νέου άρθρου 44 (9) το οποίο προνοεί ως εξής:

«Για τη διαφύλαξη του δικαιώματος ελευθερίας του λόγου και της έκφρασης δικηγόρου και του δικαιώματος δίκαιης δίκης διάδικου τον οποίον δικηγόρος εκπροσωπεί δεν συνιστούν ποινικό αδίκημα ... λόγια ή συμπεριφορά από μέρους δικηγόρου όταν εμφανίζεται σε διαδικασία ενώπιον Δικαστηρίου και προβάλλει εκ μέρους του διαδίκου που εκπροσωπεί τους ισχυρισμούς ή θέσεις του ή προάγει μέσα απόδειξης ή εξετάζει ή αντεξετάζει μάρτυρες.

Νοείται ότι η έλλειψη σεβασμού δικηγόρου προς οποιονδήποτε Δικαστή με λόγια ή συμπεριφορά στις περιπτώσεις που αναφέρονται πιο πάνω, συνιστά πειθαρχικό αδίκημα το οποίο το Δικαστήριο ενώπιον του οποίου διαπράχθηκε δύναται να το καταγγείλει στο Πειθαρχικό Συμβούλιο ...»

ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ :

1. Υπάρχει το νομικό πλαίσιο τόσο για Δικαστές όσο και Δικηγόρους για τη μεταξύ τους δεοντολογία.
2. Σε γενικές γραμμές το σύστημα λειτουργεί με ικανοποιητικό τρόπο.
3. Η «χημεία» μεταξύ Δικαστών και Δικηγόρων πρέπει να διατηρείται στη βάση της αμοιβαίας εκτίμησης και της κοινής πεποίθησης προώθησης και επίτευξη κοινού στόχου.
4. Η υπόθεση Κυπριανού υπήρξε σταθμός στις σχέσεις μεταξύ Δικηγόρων και Δικαστών και οδήγησε στη βελτίωση του συστήματος αλλά παράλληλα έφερε και στην επιφάνεια την αναγκαιότητα Δικηγόροι και Δικαστές να κάνουν την αυτοκριτική τους αντί να συσπειρώνονται.
5. Για τους Δικαστές ισχύει το βασικό αξίωμα «Αρχή Ανδρα Δείκνυσι». Ο πρώην Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε πρόσφατη συνέντευξή του στην εφημερίδα Φιλελεύθερος αναφέρει: «Αν εξειδικεύετε κάτι που σας δίδαξε η ζωή ποιο είναι αυτό; Αντανακλάται στη ρήση του Βιάντα από την Πριήνη της Ιωνίας, ενός από τους επτά σοφούς της αρχαιότητας: «Αρχή άνδρα δείκνυσι». Όταν πάρει την εξουσία, ο άνθρωπος αποκαλύπτει τον εαυτό του ...»

Αυτό πρέπει να το θυμούνται και εφαρμόζουν ιδιαίτερα οι νεαρότεροι Δικαστές και ίσως λιγότερο έμπειροι ιδιαίτερα σε σχέση με τη συμπεριφορά τους έναντι ασκούμενων και νεαρών δικηγόρων. Ο χώρος της δικαιοσύνης δεν είναι χώρος επίδειξης ειρωνείας ή εξυπνάδας ούτε για τους έμπειρους δικηγόρους προς τους νέους Δικαστές αλλά ούτε για τους Δικαστές προς τους Δικηγόρους ιδιαίτερα τους νεαρότερους.

6. Πάντοτε υπάρχει χώρος για βελτίωση και των Κανονισμών και των Νόμων. Η απουσία νομικών Σχολών στην Κύπρο μέχρι πρόσφατα δεν ήταν υγιές φαινόμενο και η απουσία κατατοπισμένης κριτικής κατά τον ορθό τρόπο και μέτρο επέτρεψε εκρήξεις αυθαιρεσίας στους κόλπους της δικαιοσύνης γενικότερα. Με τη λειτουργία των Νομικών Σχολών αναμένεται να ανυψωθεί και η ποιότητα των δικηγόρων απόφοιτων πλέον Κυπριακών Νομικών Σχολών και γιατί όχι επιτέλους η δημιουργία και Σχολής Δικαστών στην Κύπρο.

30 Δεκεμβρίου 2010.

Δρ. Χρίστος Κληρίδης
Αν. Καθηγητής
Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο
Λευκωσία

